

VEKA
Zeven voordelen van PVC-ramen
PAGINA 28

ACTUA
tekort aan mankracht en materialen
breekt sector zuur op **PAGINA 36**

DOSSIER INTERIEUR
trends voor een post-covid wereld
PAGINA 10

POLYCLOSE
hét Europese trefpunt voor de ramen-
en deurensector. **PAGINA 30**

interviews / technische tips / smaakmakende projecten / innovaties en nieuwe producten / sector- & federatienieuws / zorgvuldig voor u geselecteerd

STELIEFORM

Schrijnwerkerij | Lakkerij

B2B | schrijnwerkerij & lakkerij | specialist in maatwerk

BEZOEK ONZE WEBSITE VOOR MEER INFO:
WWW.STELIEFORM.BE

Al jarenlang betrouwbaar toeleverancier van keuken- & interieurbouwers, schrijnwerkers, architecten...
Stelieform produceert maatwerk in massief en halfmassief hout, mdf en fineer.

GRATIS ROL

BEST TESTED

OVERTUIG UZELF VAN DE KWALITEIT!

Ontvang gratis testrol Belgastormblocker mail uw contactgegevens naar test@belgaclima.be met subject 'Gratis rol Belgastormblocker' niet cumuleerbaar . 1 testrol per bedrijf

**ALL-IN-ONE
RAAMAANSLUITFOLIE**

- ✓ stormbestendig > 1800 Pa
- ✓ extreme kleefkracht
- ✓ 100% vochtvariabel
- ✓ luchtdicht
- ✓ ideaal alternatief voor EPDM

POLYCLOSE

BELGAclima
stand 1392

BELGAclima
A BRAND BY BELGA PLASTICS

LUCHTDICHTINGSSYSTEMEN VOOR RAAM, DAK EN GEVEL

www.belgaclima.be

Gezocht:

*stalen zenuwen en een
flinke portie lef*

Editoriaal

Terwijl menig kind zich afvraagt of zijn kerstcadeautjes wel op tijd zullen arriveren, zijn de logistieke problemen waar u van wakker ligt wellicht van een andere grootteorde. Ieder zijn besognes... Materiaaltekorten, uit de hand lopende levertermijnen en prijzen die de pan uit swingen, maar liefst 96% van jullie heeft er last van, als we de resultaten van de sectorstudie van Bouwunie even extrapoleren. De toestand dreigt voor velen desastreus te worden, al kun je de schade proberen te beperken door zelf meer voorraden aan te leggen en met dagprijzen of prijssherzieningsclausules te werken. Toch biedt deze situatie naast bedreigingen ook kansen. Dat is altijd zo, al moet je nu misschien wel heel diep graven om ze te vinden.

Deze editie staat bol van de inspiratie om duurzamer en meer circulair te werk te gaan. Specialisten en pioniers delen hun ervaringen en de drempels waarop ze stuiten op hun weg naar een klimaatneutrale wereld. Er zijn vandaag al heel wat interessante alternatieve materialen met een lage milieuprint op de markt. Wat dacht je van plaatmateriaal op basis van Japanse duizendknoop, katoenresten of bierpulp? Het vraagt een portie lef om ze te durven gebruiken, maar the proof of the pudding is in the eating. Ik hoor alleszins voortdurend dat nu durven experimenteren je een belangrijk concurrentievoordeel kan opleveren eens de transitie naar een circulaire economie echt voor onze neus staat.

Het vraagt daarnaast ook budget, want helaas zijn milieuvriendelijke alternatieven doorgaans nog een stuk duurder dan de traditionele, meer milieubelastende materialen. Doorgaans... maar dus niet vandaag. Vandaag is de kloof plots een stuk kleiner en moet je minder risico's nemen om ze te overbruggen. Wat we nu zien, is een voorproefje van wat sowieso komen zal, klinkt het. De problemen zijn vandaag vooral een gevolg van het (dis)functioneren van de markten, maar we mogen ons aan een vergelijkbaar scenario verwachten wanneer grondstoffen fysiek uitgeput raken. Gelukkig blijken er heel wat alternatieve paden te zijn om uit te proberen. Mag deze editie je goesting geven om op wandel te gaan!

Veel leesplezier,

Wendy

In deze editie...

12 Gluren bij de noorderburen

TU Delft zoekt uit of een keuken voor het leven mogelijk is

15 Interview Jan Roekens

Thomas More Hogeschool ontwikkelt tool voor circulair interieurontwerp

18 Renovatie voor een zee van ruimte ...

én een keuken om duimen en vingers bij af te likken

20 Circuit en Kwiek

Of hoe fris een circulair interieur kan zijn

12

15

18

20

Heb je een vraag of een idee? Wil je reageren op een artikel? Of wil je een artikel schrijven voor deze krant?

Contacteer ons via info@omicron-media.be of op het nummer +32 50 250 170

AVENTOS

Bovenkasten met klapdeuren scheppen meer ruimte boven het hoofd en zorgen dat de kastinhoud gemakkelijk bereikbaar is. En met AVENTOS gaan alle fronten altijd vederlicht open.

www.blum.com

Voor meer informatie, contacteer **Van Hoecke**
info@vanhoecke.be
Tel. 03 760 19 00
www.vanhoecke.be

Dossier

Interieur

BEELDEN ©Stefanie Faveere (stefaniefaveere.be)

Dossier interieur: niet alledaags maatmeubilair

Project

Onbenutte ruimte wordt luxueuze ginbar

Waar vind je nog ontspanning als het land in lockdown gaat? De bewoners van deze woning lagen er niet lang wakker van en besloten thuis een bar te creëren. Een uitdaging waar Interieurdokter Hilde De Rore zich met plezier in vastbeet.

COVID-19 PROJECT

Voor heel wat mensen voelt het alsof er een leven was voor en eentje sinds COVID-19. Voor Hilde markeert dit project de overgang van de ene fase naar de andere. “Het was een van mijn eerste coronaprojecten en de voorbereidende fase verliep voor het eerst helemaal digitaal. Dankzij een plan en filmpje van de opdrachtgevers kon ik me alvast een goed beeld van de ruimte vormen. Vervolgens gingen we via Zoom in gesprek om uit te klaren wat ze precies wilden en verwachtten. Het was wennen, maar uiteindelijk verliep alles ook op deze manier vlot.” We horen wel vaker dat corona de interieursector een boost heeft gegeven en Hilde beaamt dat: “Mensen werden voortdurend geconfronteerd met de pijnpunten in hun woning en konden die niet meer zomaar naast zich neerleggen. Velen lieten een ongebruikte ruimte of hoek omtoveren tot een multifunctionele home-office met een gezellige leeshoek of speelruimte voor de kinderen. Anderzijds zochten mensen een manier om ook tijdens een lockdown even te kunnen ontsnappen aan de dagelijkse stress en sleur. Ze lieten een zwembad aanleggen en investeerden in een poolhouse, maar de eigenaars van deze woning kozen resoluut voor een bar in eigen huis.”

DE SFEER VAN EEN ECHTE BAR

Als je de foto's bekijkt, zou je nooit raden dat deze bar zich in een lichte en luchtige woning bevindt. De ruimte deed voordien dienst als opbergruimte, niet alleen voor decoratie en linnengoed maar ook voor de steeds groeiende collectie gin- en wodkalessen van de zoon des huizes. Die verdienden een mooier onderkomen, vonden de opdrachtgevers. Eentje waar in alle gezelligheid ook wel eens een flesje gekraakt kon worden. Een ruimte om in te ontspannen en te genieten, van een lekkere borrel, van elkaar en af en toe een goede film. Hilde ging voor donkere en warme tinten. “De sfeer is hier helemaal anders dan in de rest van het huis, maar een bar hoort gewoon donker te zijn. De stijlbreuk zorgt ervoor dat je nog beter kunt ontspannen en haast vergeet dat je nog steeds in je eigen huis bent.” De hoek naast de deur werd aangekleed met een foto die meteen de juiste toon zet. Zo werd de hoek, die eerst voor een benauwd gevoel dreigde te zorgen, een element dat net ruimtelijkheid creëert. De kleuren komen terug in de rest van de ruimte. Bruine, grijze en gouden elementen en zachte materialen en texturen roepen een luxueuze sfeer op. Metallic gouden wanden en een cognackleurige chesterfield versterken het luxueuze gevoel, en ook de stalen schuifdeur met gefumeerd glas is een bar waardig.

EÉN RUIMTE, VEEL FUNCTIES

De juiste sfeer creëren is één ding, het idee omvormen tot een uitvoerbaar project een ander paar mouwen. “De eigenaars hadden heel wat wensen voor een ruimte die niet heel erg groot is en verschillende schuine wanden telt. De uitgebreide collectie gin- en wodkalessen moest een mooie plek krijgen, de bewoners wilden er graag toch met 6 à 8 personen kunnen zitten en televisiekijken of muziek beluisteren moesten tot de mogelijkheden behoren. Tot slot moest er nog ruimte zijn voor de spullen

die voordien in de ruimte opgeslagen werden.” Hilde creëerde dan ook een verborgen berging door anderhalve meter voor de schuine achterwand een nieuwe wand met schuifdeur te plaatsen. De berging werd uitgerust met wandplanken die heel wat opbergruimte bieden. “Op die manier creëerde ik meteen ook een stevige en rechte wand voor de maatwerkkasten. Ik heb me voor de gelegenheid helemaal ondergedompeld in de wereld van de gin. Ik had er geen idee van dat er zoveel verschillende flessen in uiteenlopende formaten en verpakkingen bestonden. Ik ontwierp de kasten zo dat zowel flessen als glazen optimaal tot hun recht komen, terwijl de bewoners er later gerust ook andere objecten in kunnen zetten, mocht de zoon bij het verlaten van het nest zijn flessen met zich meenemen.” Om de flessen echt te laten schitteren, werd er ledverlichting in de kastjes gemonteerd. Hilde werkte nauw samen

met Wouter Coussee van Interieur Madeko. De leds werden niet zoals gewoonlijk achteraan in de kastjes gemonteerd, maar meer vooraan zodat de voorkant van de flessen mooi belicht wordt. Wouter: “We freesden een ondiepe gleuf uit waarin we het zwart aluminium profiel verlijmden dat voor de nodige koeling zorgt. Zwarte plexi zorgt ervoor dat de verlichting nauwelijks opvalt wanneer ze niet brandt. Er is geen enkel kastje dat niet met leds werd uitgerust dus de bekabeling in orde brengen, was best een tijdrovende job. De schuifdeur werd op maat gemaakt en het schuifdeurbeslag van HAWA zorgt ervoor dat ze geruisloos en soepel loopt.”

HET SCHEELDE GEEN HAAR

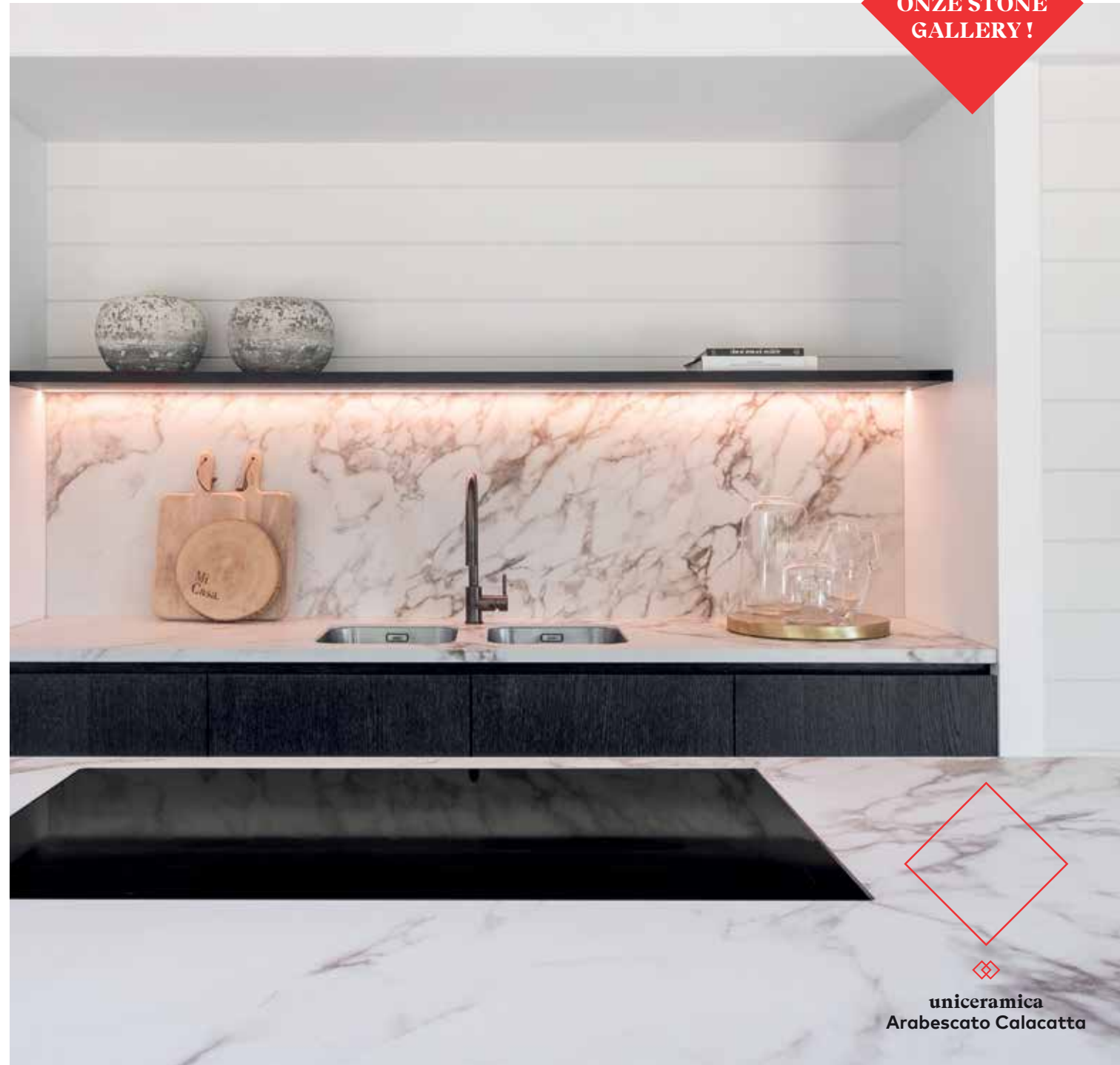
Het maatwerk op zijn plek krijgen, was evenmin een sinecure. Hadden we al verteld dat de bar zich op de

eerste verdieping bevindt? “Er was bovendien alleen een heel klein raampje waar geen kast door paste. Alles moest dus via de trap. De kamer bevond zich dan ook nog achteraan een nauwe gang en je moet een bocht maken om naar binnen te gaan”, vertelt Hilde. “De chesterfield zou net door de deur kunnen als we de poten demonteerden. Er waren drie pogingen nodig, maar de derde keer was gelukkig scheepsrecht.” Ook voor Wouter was het niet evident om al het maatwerk in de ruimte te krijgen: “We zijn het op zich wel gewoon om op deze manier te werken, maar hier was het wel erg spannend. We monterden een project gewoonlijk al een keer in het atelier zodat we er zeker van zijn dat alles klopt en uiteindelijk op de locatie vlot kan worden opgebouwd. Vervolgens demonteren we de stukken weer om ze naar de locatie te transporteren.”

BRACHOT SURFACES

Brachot Family Member

BEZOEK
ONZE STONE
GALLERY!

uniceramica
Arabescato Calacatta

UNICERAMICA: ITALIAANS TOPDESIGN MET NATUURLIJKE LOOKS

Uniceramica is verkrijgbaar in natuurlijke looks van marmer, travertin, graniet, kalksteen of basalt. Deze platen zijn beschikbaar in twee diktes en drie afwerkingen met een aantrekkelijke prijs-kwaliteitsverhouding. Een eigentijds gamma geïnspireerd door de trends van vandaag en morgen. Met Uniceramica biedt Brachot Surfaces dertien Italiaanse keramiekdesigns voor binnen en buiten. Als Brachot Family Member doet Brachot Surfaces een beroep op de meer dan 120 jaar ervaring van wereldspeler Brachot. Dat maakt van Brachot Surfaces een totaalaanbieder in platen natuursteen en samengestelde materialen (Unistone - kwartscomposiet, Unimarble - marmercomposiet, Uniceramica - keramiek, Terrazzo) met een doorgedreven zin voor innovatie en duurzaamheid.

STONE GALLERY - DEINZE

Enkel op afspraak - Maandag tot woensdag: 8u tot 17u - Donderdag tot vrijdag: 9u tot 17u - Zaterdag: 8u30 tot 12u30

BRACHOT

www.brachotsurfaces.com

E3-laan 86, 9800 Deinze
+32 9 381 81 81 • info@brachotsurfaces.com

Landscape
& Surface
Materials

VERLOREN HOEK WORDT KNUSSE ZITPLEK

Het raampje was niet alleen weinig functioneel, het zat ook lelijk in de weg. “De wand met het raam leek op het eerste zicht een verloren wand. Een zetel oogde hier niet mooi, maar door een zitmeubel op maat te creëren en een chesterfield in het midden van de ruimte te plaatsen, kan je hier toch een aanzienlijk aantal gasten ontvangen. Madeko zorgde voor een zitmeubel met onderaan enkele grote lades zodat kussens en plaids eenvoudig uit het zicht verdwijnen.” Wat het raampje wel met verve doet, is licht en verse lucht in de ruimte brengen, maar misschien niet voldoende? “Voor een logeerkamer of bureau zou het volstaan. Als je hier met een gezelschap zit te drinken, heb je toch net wat meer luchtverversing nodig, en in bepaalde seizoenen ook extra warmte of koeling. Er werden heel wat technieken geïntegreerd in deze vernieuwde ruimte. Boven en onder het meubel voor de flessen werden roosters ingewerkt voor de afvoer van vervuilde en de toevoer van verse lucht. De toestellen verdwijnen in de berging uit het zicht.”

DOORDACHT ONTWERP

Een bar op verdieping is fijn, tot je tien keer de trap op en af moet met glazen of ijs. Hilde voorzag dus een kleine koelkast, vaatwas en spoelbak in het ontwerp en liet de nodige aanpassingen uitvoeren aan het sanitaire netwerk. Verder werd de ruimte uitgerust met een akoestische vloer en een akoestisch plafond. “De ruimte grenst aan een slaapkamer en geluidsoverlast was uit den boze.” Voor Hilde moet een ontwerp dus niet alleen mooi, maar vooral ook functioneel zijn. Een mooi ontwerp maakt klanten enthousiast, maar een goede uitvoering houdt ze jarenlang tevreden. Met die tevredenheid zat het hier wel snor. “De bewoners wilden heel graag de

feestdagen in deze nieuwe ruimte doorbrengen. Dat was allesbehalve evident in een periode waarin er voortdurend met de planning moest worden geschoven, onder andere omdat er overal wel mensen uitvielen wegens ziekte. Het deed me dan ook ongehoorlijk veel deugd om van de eigenaars te mogen horen dat ze dankzij deze nieuwe ruimte toch enorm hadden genoten van de laatste dagen van een moeilijk jaar.”

ONTWERP: DE INTERIEURDOKTER

De Interieurdokter werd in 2012 opgericht door Hilde De Rore. Sinds 2021 bestaat het team uit twee interieurdokters: samen met Tessa D'Oosterlinck creëert Hilde woon- en werkruimtes waarin mensen zich goed voelen, ruimtes die energie en inspiratie doen stromen. Hilde koos bewust voor deze term omdat ze samen met de klant op zoek gaat naar een stijl die echt bij hem of haar past, wars van interieurtrends of hippe merken. Ze maken daarbij dankbaar gebruik van 3D-visualisaties, moodboards en materiaalstalen.

interieurdokter.be

UITVOERING: INTERIEUR MADEKO

Interieur Madeko is het geesteskind van interieurbouwer Wouter Coussee, die zich met zijn 3-koppig team vooral toelegt op totaalinrichting en maatmeubilair. Ze doen dat naar eigen zeggen liefst de old fashioned way; met traditionele machines en technieken zodat ze kort op de bal kunnen spelen en geen enkele vraag uit de weg moeten gaan. Ze gaan steevast voor een verfijnde afwerking, vlotte uitvoering en jarenlang woonplezier.

interieurmakedo.be

VIJF INTERIEURTIPS VAN HILDE

01 Gebruik modulaire interieurelementen zoals:

- poefs op zithoogte die ook als bijzettafel kunnen dienen;
- verschillende kleinere bijzettafels in plaats van één grote;
- een zetel met zitelementen die je kunt aanpassen of losmaken.

02 Geef de ruimte een tijdloze kleur. Door er accessoires in meer gedurfde, trendgevoelige of seizoenskleuren aan toe te voegen, kun je een interieur steeds weer aanpassen zonder grote ingrepen te moeten uitvoeren.

03 Hout, metaal en marmer zijn hot. Op de beurs in Milaan zag ik veel:

- donkere houtsoorten en walnoot, en opvallend minder lichte houttinten en natuurleer;
- nikkel mat en goudtinten;
- marmer in allerlei gewaagde tinten zoals groen en bordeaux.

04 “Form follows function” wist Le Corbusier: ga na wat een klant precies nodig heeft voor je begint te ontwerpen. Zorg bijvoorbeeld in een dressing voor voldoende lange en korte hangers, al naargelang de kledingstijl van de eigenaars. Wat ze hebben, moeten ze ook daadwerkelijk in de dressing kwijt kunnen.

05 Durf kleur te gebruiken, ook al zijn klanten soms terughoudend. Kleur kan een ruimte maken. Wil je toch op veilig spelen, hou je dan aan één kleur en laat die terugkomen in verschillende tinten en materialen. Denk bijvoorbeeld aan cognackleurig leer, roestbruin marmer en roestkleurige velours gordijnen of kussens.

Duurzaamheid: energieneutrale woningen voor iedereen**Dossier interieur**

Op weg naar 0 met een modulaire of recuperatiekeuken?

Je kunt uiteenlopende strategieën volgen wanneer je een duurzame woning wilt realiseren. Slechts zelden worden ze in eenzelfde project gecombineerd, maar in het Housing 4.0 Energy project werden enkele woningen met een modulaire keuken uitgerust terwijl er in anderen een recuperatiekeuken werd geplaatst. Het doel was hetzelfde: kleinschalige woningen met een lage ecologische voetafdruk voor iedereen toegankelijk maken.

HET HOUSING 4.0 ENERGY PROJECT

Met dit project wil Interreg Noordwest-Europa de markt voor kleine, betaalbare bijna-energie neutrale woningen verder ontwikkelen. De private woningsector is in onze regio verantwoordelijk voor bijna een derde van alle CO2-emissies, en waar de vraag naar grote en dure energie-efficiënte woningen daalt, neemt de vraag naar kleine betaalbare energie-efficiënte woningen toe. Omdat dit aanbod momenteel ontoereikend is, verblijven te veel mensen in oude, goedkope energieverslindende woningen en dat is geen goede zaak als we de klimaatdoelstellingen willen halen. Met dit project wil men de groeiende groep van één- tot driepersoonshuishoudens dan ook toegang bieden tot nieuwe, betaalbare en comfortabele bijna-energie neutrale of nulenergie woningen. Dit door de constructiekosten met 25% te verlagen en de koolstofuitstoot met 60%.

KOSTEN DRUKKEN DOOR DIGITALISERING

Naast België participeren Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Ierland in het project. Er wordt een digitaal bouwplatform ontwikkeld en getest dat toelaat het ontwerp van een woning, de productie van duurzame bouwelementen en de eigenlijke constructie perfect op elkaar af te stemmen en te vereenvoudigen. Voor elke keuze die de ontwerper maakt, zal het platform aangeven wat de gevolgen zijn voor de kosten, de uitstoot van broeikasgassen en het bouwproces. Housing 4.0 Energy toont sociale huisvestingsmaatschappijen, architecten, aannemers, lokale overheden en zelfbouwers zo de weg naar koolstofarme technieken, materialen en bouwwijzen.

In alle zes de landen werden piloothuizen gebouwd. Bij ons sloegen de Provincie Vlaams-Brabant en Kamp C de handen in elkaar. Samen met BAST architects & engineers, Overal architectuur, Inhout,

Bao Living en Domus Mundi bouwden ze in het Vlaams-Brabantse Huldenberg zes demowoningen met innovatieve materialen en technieken. De woningen bevinden zich op een voormalig kampeerterrein dat bestemd was voor toerisme, maar heel wat vaste bewoners kende, die uit noodzaak permanent verbleven in energieverslindende campers en bungalows. Intussen werd het terrein omgezet naar een woonzone voor kleinschalig wonen. Via het sociaal verhuurkantoor SPIT krijgen de bewoners nu toegang tot een kleinschalige, betaalbare en energiezuinige woning.

ENERGIEZUINIGE SAM

Vier van de huisjes werden uitgerust met een Slimme Aanpasbare Module, of kortweg SAM. De door Bao Living ontwikkelde SAM is een modulaire kastensysteem waar alle nutsvoorzieningen, leidingen en

kabels in verrat zitten. Het kan zo, zonder kappen en breken, in een ruimte worden geïnstalleerd. De woningen in Huldenberg hebben een woonoppervlakte van 46 m², waarvan SAM minder dan 5m² in beslag neemt. Deze SAM bevat zowel een keuken als badkamer en de slimme module voorziet in heel wat opbergruimte. Verder werden een ventilatiesysteem C+, een elektrische smartboiler en schakelbord in de kasten ingewerkt, alsook LED verlichting. Dat SAM een goede oplossing is voor kleine woningen spreekt dus voor zich, maar is zo'n module ook budgetvriendelijk en energiezuinig?

Projectleider Dorien Eeckhout van Bao Living legt het uit. "Een SAM wordt op maat samengesteld vanuit onze bibliotheek met modules. Doordat we standaard met een grid van 60 x 60 cm werken, kunnen de kasten geprefabriceerd worden. Hier werden de volledige woningen zelfs geprefabriceerd in het atelier van Inhout in Eeklo terwijl onze kastmodules in het atelier van vanhout.pro in Turnhout geprefabriceerd werden. Ze werden vervolgens naar Eeklo getransporteerd en daar tot een volwaardige SAM-unit geassembleerd. Vervolgens werd de hele woning, inclusief geïnstalleerde SAM, naar Huldenberg getransporteerd. Zowel de arbeidskos-

ten als faalkosten werden hierdoor sterk gedrukt. Daarnaast ligt de CO2-uitstoot een stuk lager in vergelijking met een traditioneel bouwproces, vooral omdat er veel minder bouwafval is doordat kap- en breekwerken uitblijven en omdat we veel efficiënter omspringen met bouwmaterialen. Daarnaast konden we de prijzen drukken met enkele ontwerp aanpassingen, zoals een enkele rij opbergkastjes boven het keukenwerkblad in plaats van een dubbele. Het opschalen van onze productie heeft eveneens een positief effect op de prijs. Omdat we hier vier identieke SAM's konden bouwen, viel de productiekost al lager uit. In de toekomst willen we de module nog duurzamer en voor meer mensen toegankelijk maken door ook tweedehands toestellen aan te bieden en door elementen te recupereren uit SAM's die het einde van hun levenscyclus bereikt hebben. Momenteel zijn onze SAM's nog te jong, maar we hebben onlangs wel waardevolle lessen getrokken uit de demontage van onze eerste SAM-showroom. Zo passen we nu nog minder verlijming toe zodat we meer elementen kunnen recupereren en een tweede leven geven waardoor SAM nog beter past in een circulaire economie."

CIRCULAIRE RECUPERATIEKEUKEN

Voor de twee grotere woningen, met een oppervlakte van 63 m², werd een andere betaalbare en duurzame oplossing gezocht en gevonden in de recuperatiekeukens van Domus Mundi. Domus Mundi vzw wil kwalitatief en duurzaam leven, wonen en (ver)bouwen mogelijk maken voor kwetsbare groepen. Sinds 2018 onderzoekt de organisatie welke rol het hergebruik van materialen hierbij kan spelen. Projectleider Stefaan Vandorpe vertelt: "Wie kwetsbare groepen zegt, zegt weinig budget. We kwamen tot de vaststelling dat voor deze doelgroep renoveren met hergebruik interessant is wanneer het over keukens, badkamers en radiatoren gaat omdat de aankoopkosten ervan relatief duur is ten opzichte van de installatiekosten. Doordat we een keuken bijvoorbeeld op een efficiënte manier kunnen demonteren en weer installeren, komt recuperatie voor de opdrachtgever goedkoper uit dan een nieuwe low budget keuken. Bij tegels en bakstenen ligt dat anders. Het recuperatieproces is zodanig intensief en tijdrovend dat het goedkoper is om met bepaalde nieuwe materialen te werken. De prijs zal bij Domus Mundi altijd doorslaggevend zijn."

Stefaan ging online op zoek naar

twee recuperatiekeukens die goed bij het ontwerp van BAST Architects & Engineers aansloten. De keukens werden na de demontage meteen naar de site getransporteerd waar ze weer werden opgebouwd. "Op die manier besparen we op transport, wat zowel vanuit ecologisch als financieel perspectief een bijkomende besparing oplevert. Toestellen worden in de mate van het mogelijke ook gerecupereerd, tenzij het echte energievreters blijken te zijn. We voorzagen de keukens wel van een nieuw werkblad en gingen voor de meest betaalbare variant: een blad uit gelamineerde spaanplaat. Een werkblad valt bijna nooit te recupereren. Er is immers zelden een perfecte match tussen de oude en nieuwe locatie wat betreft de openingen in het werkblad voor het kookvuur. Het oude werkblad heeft vaak ook niet de gewenste lengte, en vertoont te veel gebruikssporen. Daarnaast wordt er meestal ook wat gepuzzeld met de kasten waardoor de opstelling niet helemaal dezelfde is." Doordat er nauwelijks nieuwe materialen werden gebruikt, werd de milieupact van deze woningen sterk beperkt. Stefaan: "Hergebruik staat hoog op de ladder van Lansink, een standaard op het gebied van afvalbeheer. Er gaat nauwelijks waarde verloren, waar dat bij verbranding of recyclage wel het geval zou zijn."

www.kampc.be/innovatie/projecten/housing-4.0-energy

www.baoliving.com

www.domusmundi.be

Inspirerende interieurtrends

Dossier Interieur

Leven en werken in een nieuwe wereld

Meubel- en interieurbeurzen werden massaal verschoven of geannuleerd, maar dat hield Susanna Campogrande en Klaas Holsters niet tegen. Ze schuimden het wereldwijde web en de sociale media af op zoek naar de belangrijkste trends en nieuwigheden voor de meubel- en interieurbranche. We schotelen je graag een selectie voor waar je ook als interieurbouwer mee aan de slag kunt.

1. COVID-19 ZORGT VOOR NIEUWE IMPULS

Na de eerste lockdown in het voorjaar van 2020 werd het al snel duidelijk dat de vraag naar interieurproducten in de lift zat, en naar alle waarschijnlijkheid zal de meubel- en interieursector het ook de komende jaren zeer goed blijven doen. Al zou schaarste wel eens roet in het eten kunnen strooien. Klaas Holsters: “Er heerst een heuse war of materials in de sector. De zwakke schakels in de waardeketen worden blootgelegd, en het principe van global sourcing, waar we zo aan gewend zijn, staat ter discussie. De heropleving van de vraag in landen als China en de Verenigde Staten zorgde ervoor dat er wereldwijd een tekort ontstond aan grondstoffen en materialen. Voeg hier de internationale bevoorradings- en transportproblemen aan toe, met onder andere totaal uit de hand gelopen containerprijzen, en je krijgt de perfecte storm.”

Er ontstond ook ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: “COVID wakkerde onze nood aan veiligheid aan, evenals onze wens om gezond te leven. Vanuit die noden ontstonden heel wat innovatieve concepten en producten. Zo is er het Volage EX-S Night bed van Cassina, ontworpen door Philippe Starck met een geïntegreerd luchtzuiveringssysteem. Ergopolis ontwikkelde de Coronatafel; een gepatenteerd concept met ingebouwde luchtreinigingstechnologie. Verlichting wordt multifunctioneel. Artemide ontwikkelde de integralis technologie waarmee je van een gewone lamp een ontsmettingslamp maakt,

aangestuurd door een app. Studio Roosegaarde ontwierp dan weer een lamp met ultraviolette straling waarmee de openbare ruimte gezuiverd kan worden.

2. WORKING & LIVING TOGETHER

De COVID pandemie zal de manier waarop we werken blijvend veranderen. “We gaan naar een hybride systeem waarbij we zowel op kantoor als thuis zullen werken, wanneer het werk niet noodzakelijk op locatie moet worden uitgevoerd. Het wereldwijde experiment in thuiswerken wordt nu een experiment in hybride werken. We staan op een historisch keerpunt waarbij we de omschakeling maken van een geglobaliseerde manier van leven, die grotendeels openstaat voor de buitenwereld, naar een wereld die zich teruggetrokken heeft in de lokale en huiselijke sfeer, en dit zowel thuis als op kantoor.” Chronotopia wordt een belangrijk concept: “Een ruimte moet op eenzelfde moment op verschillende manieren gebruikt kunnen worden. We moeten op zoek naar manieren om plaatsen flexibel aan te passen in functie van de noden. In combinatie met de trend naar steeds kleiner wonen, die zich wellicht zal voortzetten, stelt het ons voor nieuwe uitdagingen. Hoe kunnen we een thuiskantoor toevoegen aan eenheden die steeds kleiner worden? Ook kantooromgevingen moeten gemakkelijk aanpasbaar zijn aan veranderende eisen, en worden steeds

vaker opgedeeld in verschillende zones. Kantoren die erin slagen om zones te creëren voor zowel focus, sociaal contact, leren als samenwerking zijn goed op weg om een hoger niveau van betrokkenheid bij hun werknemers te realiseren. Akoestiek speelt hierbij een cruciale rol. We zien meer multifunctionele meubels, zoals de houten bank Bock van Arco waarop je actief kunt zitten of leunen aan een hoge tafel of bar, maar die ook losstaand gebruikt kan worden. We moeten niet alleen een manier vinden om een thuiskantoor te integreren in onze woning, er is ook de omgekeerde beweging waarbij het kantoor steeds huiselijker mag aanvoelen met onder andere allerhande sofa's en gezellige zitmeubels. Scheidingswanden, screens en schermen winnen zowel thuis als op kantoor aan belang en worden echte esthetische pareltjes.”

©Arco – Op Bock kun je zitten of leunen, aan tafel of vrijstaand.

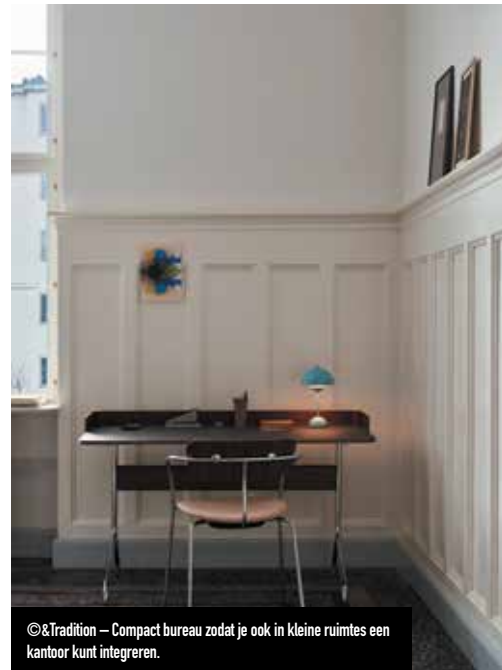
©TEAM7 – Stimme meubelen voor een thuiskantoor zitten in de lift.

©TEAM7 – Stimme meubelen voor een thuiskantoor zitten in de lift.

©TEAM7 – Van kast naar thuiskantoor.

©&Tradition – Compact bureau zodat je ook in kleine ruimtes een kantoor kunt integreren.

©&Tradition – Compact bureau zodat je ook in kleine ruimtes een kantoor kunt integreren.

3. TAKE YOUR TIME

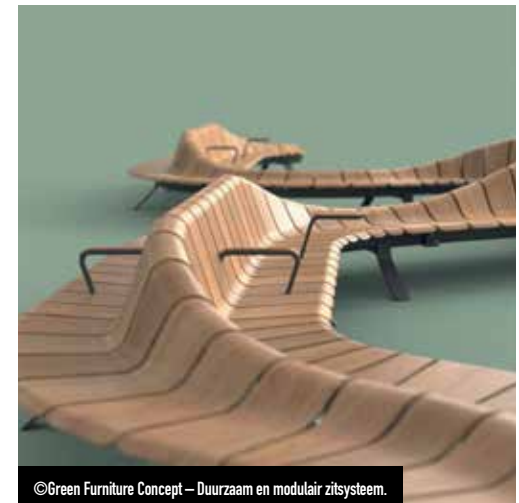
We maken het onszelf vaak niet gemakkelijk. We leggen de lat steeds hoger, zowel voor onszelf als voor de mensen rondom ons. Plannen heeft ons leven overgenomen, maar leven we niet te veel in ons hoofd? Klaas Holsters ziet een tegenbeweging op gang komen: “Beleven, onthaasten en de tijd nemen om iets te creëren, vinden steeds vaker hun weg naar ons bestaan. Ook de natuur speelt steeds vaker een belangrijke rol. Concreet vertaalt het zich in ruimtes met veel groen, die ideaal zijn om in te leven, werken en vergaderen. Ze zorgen voor een gevoel van welzijn en werken stressreducerend. Ontwerpers omarmen de ‘biomimicry’ en gebruiken de natuur als inspiratiebron voor hun ontwerpen. We zien steeds vaker meditatiekamers op kamer. Op product-niveau vertaalt het zich in ruimte voor vakmanschap, kwaliteit en afwerking tot in het fijnste detail.”

©Poltrona Frau – De trend naar trager leven brengt meer aandacht voor kwaliteit en vakmanschap met zich mee.

4. OP WEG NAAR 0

Reduce, reuse and recycle. De letter R gaat volgens Klaas en Susanna een cruciale rol spelen en duurzaamheid wordt de norm, zowel bij grote als kleine spelers. “Het ‘take, make and waste’ model moet plaats maken voor een circulaire economie waarin we bewust omgaan met materialen en grondstoffen. Het Green Furniture Concept is hier een mooie illustratie van, met een frame dat voor 75% uit gerecycleerd aluminium bestaat. Het kreeg een Red Dot Award en mocht zichzelf kronen tot 's werelds meest duurzame modulaire zitstelsel voor de openbare ruimte. En misschien moeten we in de toekomst zelfs geen hout meer kappen om interieurobjecten te maken? Het Amerikaanse Charles Stark Draper Lab onderzoekt of we hout kunnen kweken in precies de vorm die we nodig hebben. Ze lieten onlangs een eerste proof of concept op de wereld los: een weefselachtig plantaardig materiaal dat in vitro werd gemaakt. Op de weg naar 0 duiken ook nieuwe businessmodellen op waarbij we meubels kunnen leasen in plaats van ze aan te kopen, iets wat bij millennials die vaak verhuizen waarschijnlijk niet in dovemansoren zal vallen.”

©Green Furniture Concept – Duurzaam en modulaire zitstelsel.

Susanna Campogrande en Klaas Holsters maken beiden deel uit van het team van WOOD.BE. Susanna als architecte en Klaas als productontwikkelaar. WOOD.BE is het kenniscentrum voor de hout- en meubelindustrie. Ze ondersteunen ondernemingen bij het realiseren van een innovatieve en duurzame toekomst. Je kunt er dan ook terecht met al je vragen over technologie, innovatie, certificatie, normalisatie, testen, veiligheid, ... Met hun gevarieerd dienstenaanbod kunnen ze je bijstaan in de innovatie van je product, proces, dienst en businessmodel. Meer weten? www.wood.be

©wood.be – Klaas Holsters

©wood.be – Susanna Campogrande

©Green Furniture Concept – Duurzaam en modulaire zitstelsel.

Interview. Op weg naar een circulaire keuken

Interview

De circulaire keuken: het einde van het Belgische maatwerk?

De komende jaren zal je ook als schrijnwerker-interieurbouwer steeds duurzamer te werk moeten gaan. Inspiratie vind je alvast bij onze noorderburen, die op dit vlak al een stuk verder lijken te staan. We legden ons oor te luisteren bij Bas Jansen, die aan de TU Delft het onderzoeksproject De Circulaire Keuken (CIK) in goede banen leidt.

Het CIK project zag een 5-tal jaar geleden het levenslicht, toen Prof. dr. ir. Vincent Gruis merkte dat de Nederlandse woningcoöperatiesector steeds meer vastliep op de vraag hoe het verder moest met hun projectkeukens binnen een circulaire economie. Met de steun van EIT Climate-KIC en het AMS Institute werd een 4-jarig project opgestart om het uit te zoeken. PhD onderzoeker Bas Jansen leidt het onderzoek en maar liefst zes Nederlandse woningcoöperaties, van klein tot groot, participeren, alsook keukenbouwer Bribus, die na afloop daadwerkelijk een circulaire keuken op de markt zal brengen. Witgoed- en andere toeleveranciers zaten eveneens mee rond de tafel.

HET GAAT DUS OM EEN ONDERZOEKSPROJECT WAAR UITEINDELIJK OOK EEN CIRCULAIR PRODUCT UIT ZAL VOORTVLOEIEN?

“Klopt, de voortdurende wisselwerking tussen theorie en praktijk is enorm waardevol. We ontwikkelden al verschillende prototypes van circulaire keukens die daadwerkelijk in woningen geplaatst werden. Op basis van de evaluaties wordt het ontwerp steeds verder aangepast en verfijnd zodat de partners uiteindelijk een zo goed mogelijk product op de markt kunnen brengen. Daarnaast duiken we in de theorie en gaan we na welke strategieën we daaruit kunnen uitproberen. We ontwikkelen tools om circulaire productontwikkeling te faciliteren, en methodieken om na te gaan hoe circulair iets nu precies is. Wij toetsen circulariteit gewoonlijk op drie vlakken: aan de hand van een levenscyclusanalyse

(LCA) en material flow analysis (MFA) gaan we de milieu-impact van de gebruikte materialen na (1), we houden rekening met de economische factor en becijferen de levenscycluskosten (2) en we gaan na hoe functioneel het eindresultaat is (3). Een product met minimale milieu-impact en lage kosten is mooi, maar als het niet aan je behoeften voldoet, sta je nog nergens. We gaan op zoek naar barrières en aanjagers voor circulariteit en stellen onze onderzoeksresultaten open voor het brede publiek zodat het de hele samenleving ten goede kan komen.”

VANWAAR DE FOCUS OP DE PROJECT- EN VERHUURMARKT?

“Aangezien de Nederlandse woningmarkt voor ongeveer 55% uit huurwoningen bestaat, kan je op deze manier wel heel snel een grote impact realiseren. Deze markt is een ideale testgrond. Doordat coöperaties in grote hoeveelheden inkopen, kan je gemakkelijker standaardiseren. Ze sluiten bovendien langdurige onderhoudscontracten af met keukenbouwers, zodat ze hun huurders kunnen garanderen dat hun keukens altijd functioneert. Zowel standaardisatie als langdurige

betrokkenheid werken circulariteit in de hand. We merken ook dat woningcoöperaties het zien als een manier om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen, en dat ze de pioniersrol ter harte nemen. We houden er wel steeds rekening mee dat het eindproduct het ook op de particuliere markt goed moet doen, eens ook die markt er klaar voor is.”

IK LAS DAT WE GEMIDDELD NA 20 JAAR EEN NIEUWE KEUKEN KOPEN. EN MEESTAL NIET OMDAT DE OUDE NIET MEER FUNCTIONEERT. MAAR OMDAT DEZE NIET MEER IN ONS INTERIEUR PAST OF VEROUDERD IS. IS ER DAN NIET VOORAL EEN MENTALITEITSVERANDERING NODIG?

“Daar kan aan gewerkt worden, maar we hoeven er niet op te wachten. Je kunt tegelijkertijd inzetten op een circulaire keuken die aansluit bij de huidige wensen van de gebruikers. Als je de afwerkingsdelen kunt loskoppelen van de constructieve delen, kan je perfect na twintig jaar voor een nieuwe afwerking en look gaan zonder dat dit een grote milieu-impact met zich meebrengt. Denk aan afwerkingslagen die je kunt losklikken en terugsturen naar de fabrikant, die ze op zijn beurt indien nodig herstelt

zodat ze elders weer kunnen worden ingezet. Die losmaakbaarheid is sowieso cruciaal in een circulaire economie: je wilt biologische en technische materialen, die niet zomaar terug de biosfeer in kunnen, van elkaar kunnen scheiden om ze afzonderlijk te verwerken.”

DAT KLINT ALS VERRE TOEKOMSTMUZIEK?

“Losmaakbare lijm, die je dus eigenlijk geen lijm meer mag noemen, bestaat al maar kan alleen nog niet in grote hoeveelheden geleverd worden. In de nabije toekomst zou het perfect mogelijk moeten zijn om bijna alle zichtbare elementen van de keukens van een nieuwe afwerkingslaag te voorzien. Bij werkbladen ligt het wat moeilijker omdat het hier altijd om maatwerk gaat en je met uiteenlopende openingen zit voor een fornuis en de nodige leidingen, maar hier komt ongetwijfeld ook nog verandering in.”

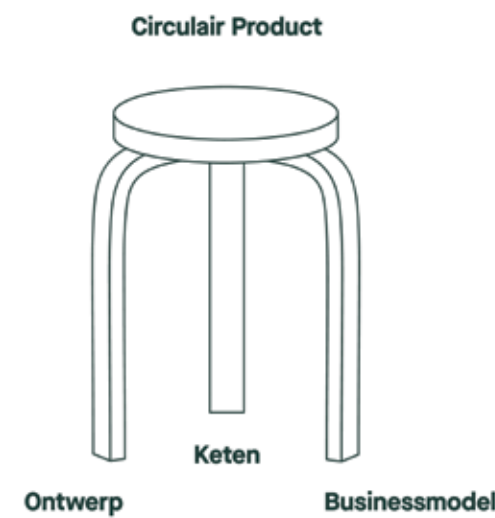
WAT MOETEN WE ONS NU PRECIES VOORSTELLEN BIJ EEN CIRCULAIR KEUKEN?

“Eigenlijk is er niet zo iets als dé circulaire keukens, er

zijn heel veel verschillende paden die je kunt bewandelen om iets circulair te maken en elke context is anders. Wij hebben vastgesteld dat uitsluitend op één methode inzetten doorgaans niet goed werkt. Een doordachte combinatie van verschillende strategieën werkt beter dan enkel en alleen te werken met modulaire componenten of uitsluitend materialen te gebruiken met een zo lang mogelijke levensduur. Daarnaast moet je er vooral ook voor zorgen dat je het concept kunt waarmaken. Het is alleen zinvol om een modulaire keuken in de markt te zetten, die uit duurzame materialen en vervangbare componenten is gemaakt, wanneer je de keten ook zo inricht dat je de gemaakte beloftes kunt nakomen. De onderdelen en materialen moeten na een gebruikscyclus ook daadwerkelijk weer bij jou terecht komen en componenten moeten vervangbaar blijven. Materialen met een lange levensduur hebben immers vaak een hogere milieu-impact dan materialen met een kortere levensduur. Je wilt die impact over een lange periode kunnen verspreiden en moet dus wel kunnen garanderen dat ze lang gebruikt en hergebruikt worden.”

EEN CIRCULAIR PRODUCT OF CONCEPT AANBIEDEN IS DUS NIET VOLDOENDE?

“Een succesvol circulair product steunt als een kruik op drie poten. Alles begint bij een ontwerp dat circulair gebruik mogelijk maakt, maar dan heb je ook nog een keten nodig die meerdere gebruikslussen mogelijk maakt en een businessmodel dat circulair gebruik stimuleert. Schort er iets aan een van de poten dan zal het product weinig succesvol zijn. Op basis van ons onderzoek geloven wij dat het absoluut mogelijk is om de keukensector zo in te richten dat die extra gebruikslussen er komen, en denken we dat een combinatie van modulaire constructiedelen in hout en afwerkingslagen in een loskoppelbaar technisch materiaal als HPL in veel gevallen een goede oplossing is.”

IS DE KEUKEN VAN DE TOEKOMST DAN SOWIESO EEN CIRCULAIR KEUKEN? MOET EEN KEUKENBOUWER DIE ZICH TOELEGT OP MAATWERK VREZEN VOOR ZIJN JOB?

“Modulariteit faciliteert vooral die extra gebruikslussen. Corpuksen in standaardmaten kunnen veel gemakkelijker opnieuw in de kring gebracht worden. De uitwisselbaarheid is immers groter waardoor het risico dat materiaal verloren gaat kleiner wordt. Door op grote schaal gestandaardiseerd te werken kunnen we veel sneller evolueren naar een duurzame en circulaire bouw- en interieursector.

Anderzijds zal een maatwerkkeuken waarschijnlijk veel langer gebruikt worden dan een standaardkeuken. Als jij een kwalitatieve maatwerkkeuken neerzet

die 40 jaar kan blijven staan, waarvoor je duurzame materialen gebruikt met een zo laag mogelijke milieu-impact, dan ben je volgens mij ook heel goed bezig. Maatwerk kan bovendien ook prima gecombineerd worden met modulaire elementen in standaardafmetingen. Op die manier weet je toch al zeker dat de elementen in standaardafmetingen gerecupereerd en hergebruikt kunnen worden.”

ALS EEN KEUKENBOUWER MEER MOET GAAN HERSTELLEN EN HERGEBRUIKEN, LIJKT ME DAT VOOR HEM VOORAL MEER WERK EN COMPLEXITEIT IN TE HOUDEN?

“En toch zien we Nederlandse keukenbouwers massaal springen. In de afgelopen twee jaar kwamen er vijf nieuwe circulaire keukenconcepten bij. Je moet als keukenbouwer wel je businessplan aanpassen, als dat nog gebaseerd is op zoveel mogelijk nieuwe keukens verkopen en plaatsen, schiet je jezelf met een circulair product in de voet. Het gaat immers veel langer mee. Als je keukens gaat verkopen met terugnamegarantie, waardoor je uit de terugkerende keukens ook weer waarde kunt halen, of leasen, wordt het wel weer interessant. Er komt inderdaad heel wat bij kijken. Managen waar al je keukens en onderdelen zich bevinden, en wanneer ze terug naar jou komen zodat je ze opnieuw kunt inzetten, is behoorlijk complex. Je moet je plots gaan bezighouden met de opslag van keukens of keukens onderdelen, en misschien heb je andere machines

en software nodig. De transitie naar een circulaire economie is echter onvermijdelijk. Als keukenbouwer kun je nu misschien beter al volop beginnen experimenteren zodat je straks niet achteraan loopt?”

“Als jij een kwalitatieve maatwerkkeuken neerzet, die 40 jaar kan blijven staan, waarvoor je duurzame materialen gebruikt met een zo laag mogelijke milieu-impact, dan ben je volgens mij heel goed bezig.”

De vraag is er alleszins, ik krijg bijna elke maand wel een mail van een coöperatie die 500 circulaire keukens wil afnemen. De grootste uitdagingen zitten hem in de terugname en verwerking na terugname. Ik ben heel benieuwd hoe

dat zich de komende jaren zal ontplooiën.”

WELKE MATERIELEN GEBRUIKEN WE BEST VOOR EEN CIRCULAIR KEUKEN?

“Er bestaat nog niet zo iets als een ideaal circulair materiaal. Idealiter is het een materiaal dat een zo laag mogelijke milieu-impact heeft, dat minstens 50 jaar meegaat, in grote hoeveelheden leverbaar is en dat ook zal blijven. Er zijn veel interessante ontwikkelingen en experimenten, maar een keukenbouwer die jaarlijks 10.000 keukens moet kunnen leveren, zal zich niet aan experimentele materialen wagen. Multiplex is een materiaal dat vrij goed scoort, het gaat relatief lang mee en de milieu-impact is

beperkt. Momenteel wordt er een variant ontwikkeld met lijm op basis van zetmeel zodat het nog meer een biobased product wordt. ECOR brengt panelen op de markt op basis van geperste cellulose en zonder lijm. Ook deze kunnen nog niet op erg grote schaal geleverd worden, maar er zijn dus heel wat interessante ontwikkelingen gaande. In keukens en badkamers wil je natuurlijk materialen gebruiken die voldoende waterbestendig zijn, maar met een loskoppelbare technische laag kan je dit wel weer opvangen. Door op een slimme manier verschillende materialen te combineren, kan je zowel de levensduur als milieu-impact optimaliseren.”

ZIJN ER NOG BELANGRIJKE BARRIÈRES DIE EEN CIRCULAIR INTERIEUR IN DE WEG STAAN?

“De hogere aanschafkosten. Een circulaire keuken kost een coöperatie toch al snel het dubbele van een standaardkeuken. Na ongeveer twintig jaar hebben ze hem terugverdiend, maar ze moeten die initiële investering natuurlijk wel kunnen maken. Anderzijds hebben ze na die periode wel een keuken in handen die nog een hele tijd meekan. Mits ze de afwerking-slagen vervangen, hebben ze een keuken die klaar is voor een volgende gebruikscyclus van twintig jaar. Het kan ook een troef zijn naar nieuwe huurders toe: is de keuken niet helemaal naar hun smaak dan kunnen ze voor een kleine meerprijs de kleur aanpassen. De milieu-impact blijft minimaal. Een

termijn van twintig jaar kan afschrikken, maar de keukens moeten ook geen twintig jaar op dezelfde plek blijven staan. Willen ze hem na tien jaar niet meer dan is de restwaarde nog een stuk hoger en kan hij elders een tweede leven krijgen. Hier is misschien ook een rol voor de overheid weggelegd, ze kan investeringen in circulaire producten stimuleren en vervuiling belasten.”

TOT SLOT: HOE KAN EEN INTERIEURBOUWER, DIE NIET METEEN EEN GESTANDAARDISEERD CIRCULAIR PRODUCT OP DE MARKT KAN OF WIL BRENGEN, VANDAAG AL EEN POSITIEVE BIJDRAGE LEVEREN AAN DE CIRCULAIRE ECONOMIE?

“Volgens mij door zich heel erg bewust te zijn van de gebruikte materialen. Zelfs al doe je dit als interieur-bouwer al dan kun je vaak toch nog verdere stappen blijven zetten. Blijf zoeken naar materialen met een zo lang mogelijke levensduur en een zo laag mogelijke milieu-impact, die gerecycled kunnen worden. Bekijk hoe je de levensduur van materialen op kwetsbare plaatsen, waar ze bijvoorbeeld in contact komen met water, nog kunt verlengen. Als een lange levensduur minder belangrijk is, kan je bijvoorbeeld gaan experimenteren met materialen die biodegradeerbaar zijn en aan het einde van hun levenscyclus zonder schade kunnen worden afgebroken. Kies je materialen dus steeds in functie van de context en de wensen van de gebruiker. Werk je kleinschaliger dan kan het volgens mij nu heel interessant zijn om net wel meer experimentele materialen te gaan uittesten.”

BAS JANSEN

Bas Jansen studeerde af als architect en was ook jaren actief in de branche. Hij was er toen al van overtuigd dat de economie van de toekomst circulair zou zijn en maakte van duurzaamheid zijn speerpunt. Momenteel werkt hij aan de TU Delft aan een PhD over circulaire bouwcomponenten en is hij verbonden aan verschillende onderzoeksprojecten. Naast de circulaire keukens onderzoekt hij bijvoorbeeld ook hoe je tot een circulaire gevel of uitbouw kunt komen.

Meer informatie over het project:
www.tudelft.nl/decirculairekeuken

Interview. Op weg naar een circulair interieur

Gids voor circulair interieurontwerp

Circulair bouwen is overal, maar over circulair interieur wordt in ons land minder gepraat. Niet voor lang meer als het van onderzoeker Jan Roekens afhangt. Aan de Thomas More Hogeschool werd namelijk het project ‘Circular Interior Design Guide’ opgestart om de interieursector te ondersteunen in de transitie naar een circulaire economie.

KAN JE WAT MEER VERTELLEN OVER HET ONDERZOEK?

“De voorbije jaren hebben we ons vooral toegelegd op de ontwikkeling van circulaire designtools voor de studenten interieurvormgeving aan onze hogeschool. Sinds september kunnen we, dankzij de steun van Vlaanderen Circulair en VLAIO, deze tools nu verder ontwikkelen tot een instrument dat interieurvormgevers en- bouwers zal helpen om hun ontwerpproces zo circulair mogelijk te maken. We zullen een digitaal leerplatform ontwikkelen waar ze kunnen kennismaken met verschillende circulaire ontwerpprincipes, we willen hen inspireren met best-practices en hen in contact brengen met de juiste partners voor een optimale circulaire waardeketen.”

VANWAAR DE KLEMTUON OP HET ONTWERP?

“Het succes van een circulair product staat of valt bij het ontwerp. Maar liefst 90% van de milieu-impact van een product of interieur wordt namelijk al bepaald in de ontwerpfasen. Interieurbouwers zijn een belangrijke laatste schakel in dit ontwerpproces: ze gaan na of een ontwerp ook technisch uitgevoerd kan worden voor het maakproces van start gaat. Voor uitvoerders is vooral ‘design for disassembly’ van groot belang, ofwel ervoor zorgen dat alles wat ze maken – of het nu een raam of een keuken is – op een efficiënte manier weer uit elkaar gehaald kan worden zodat we de componenten later weer optimaal kunnen scheiden en verwerken. Alleen door zuivere reststromen te realiseren, kan je ervoor zorgen dat elk materiaal maximaal zijn waarde behoudt. Vandaag wordt er bijvoorbeeld nog te veel lijm gebruikt waardoor we hooguit energie kunnen recupereren door verbranding en er dus veel waarde verloren gaat. Dit principe moet al ingebakken zitten in het ontwerp, anders verloopt de demontage te traag en brengt ze te veel arbeidskosten met zich mee. Voorlopig is het nog goedkoper om vers ontgonnen materialen en grondstoffen te gebruiken dan materialen of grondstoffen die zich al in de kring bevinden, maar er komt een kantelpunt en dan zullen we wel anders met onze grondstoffen moeten omgaan.”

HOE ZIE JE DAT?

“Naarmate de grondstoffen duurder worden, zal urban mining steeds belangrijker worden. We zullen onze materialen en grondstoffen niet meer uit de natuur halen, maar in toenemende mate uit bestaande producten en gebouwen. We zitten nu nog in een experimentele fase, maar bedrijven die nu al strategieën uittesten om meer materialen te hergebruiken en te recyclen zullen volgens mij een mooie voorsprong hebben wanneer we echt voor die transitie staan. Daarbij moeten ze verder kijken dan alleen naar hun eigen product en op zoek gaan de juiste partners en verdienmodellen zodat ze de hele waardeketen anders kunnen gaan inrichten.”

IK LAS DAT JULLIE STERK GELOVEN IN EEN COMBINATIE VAN DUURZAME VASTE ELEMENTEN EN FLEXIBELE TRENDGEVOELIGE ELEMENTEN?

“Het model van Stewart Brand maakt duidelijk waarom. Hij stelt dat een gebouw zes functionele lagen telt: de site of grond waarop het gebouwd wordt (1), de huid of buitenste laag die het gebouw onder andere beschermt tegen het buitenklimaat (2), een structurele laag die voor de nodige sterkte en stabiliteit zorgt (3), de nutsvoorzieningen als ventilatie, elektriciteit, water, ... (4), vaste interieurelementen zoals een keuken of badkamer (5) en tot slot losse interieurelementen als stoelen, tafels en woonaccessoires (6). Elke laag heeft een andere levensduur en zou dus los van de andere lagen moeten staan, maar door de manier waarop we vandaag ontwerpen verbinden we die lagen te sterk met elkaar. Denk bijvoorbeeld aan een vloeropbouw waarbij de nutsvoorzieningen verdwijnen onder een laag beton waar tot slot tegels op verlijmd worden. Moet je iets herstellen of vervangen dan mag je de vloer volledig uitbreken, terwijl je ook eerst een vloer kunt gieten, waar je de nutsvoorzieningen losliggend op plaatst waarna je eindigt met een losliggende vloerbekleding. Op die manier worden de lagen niet meer met elkaar verbonden en kan je alles weer gemakkelijk demonteren wanneer dat nodig is.”

HOE KAN JE DAAR ALS SCHRIJNWERKER-INTERIEURBOUWER NU AL MEE AAN DE SLAG?

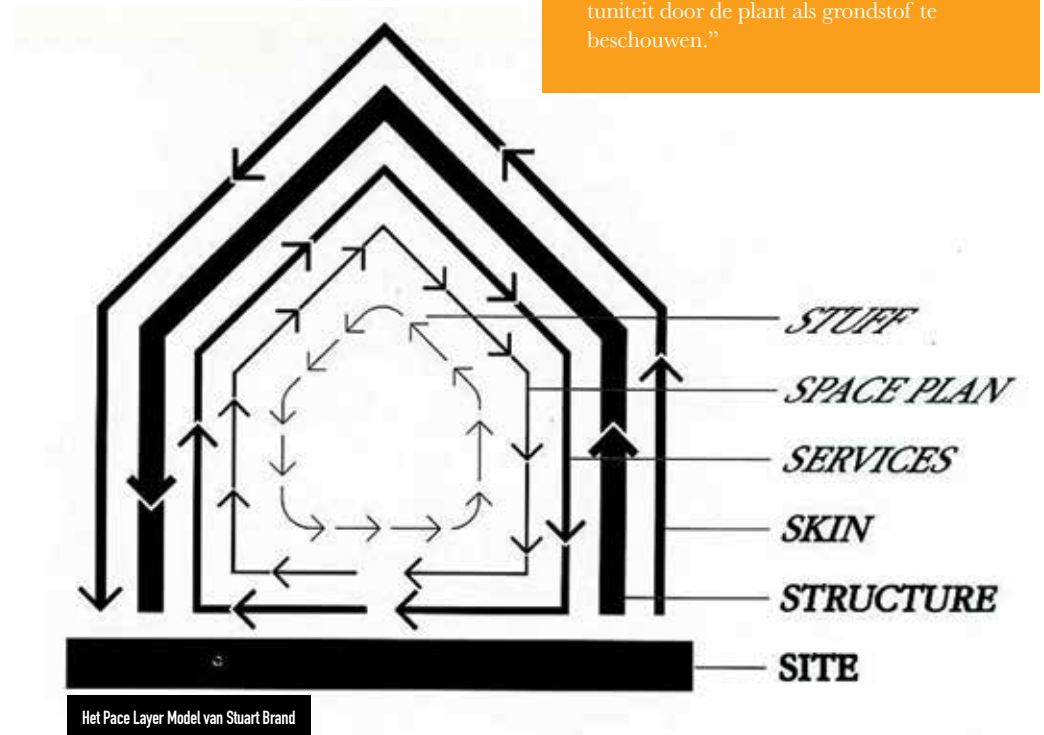
“Bij keukens kan je bijvoorbeeld nagaan welke elementen lang kunnen meegaan en welke meer trendgevoelig zijn. De corpussen zijn doorgaans een stuk duurzamer dan de fronten, handgrepen en het

keukenblad. Ontwerp en bouw je een keuken op die manier, dan is het niet alleen zinvol voor latere recycling en hergebruik, het laat je ook toe om de levensduur van de keuken te verlengen.

Wanneer je duurzame en trendgevoelige elementen gemakkelijk van elkaar kunt scheiden kan je eindgebruikers vrij eenvoudig het gevoel van een nieuwe keuken bieden, zonder dat er een grote milieu-impact aan verbonden is. Deze is alleszins veel beperkter dan wanneer ze een nieuwe keuken zouden kiezen. De fronten kunnen bijvoorbeeld teruggestuurd worden naar de fabrikant zodat ze elders hergebruikt of gerecycled kunnen worden. Je zou nog een stap verder kunnen gaan door fronten te maken van biologisch afbreekbare materialen zodat ze aan het einde van hun levenscyclus naar de biosfeer kunnen terugkeren door afbraak of compostering. Sowieso kan iedere interieurbouwer zijn steentje bijdragen via zijn materiaalkeuze, door bijvoorbeeld plaatmateriaal met formaldehyde te bannen en waar mogelijk bio-based materialen te gebruiken, natuurlijke materialen die relatief snel weer groeien.”

TIP: KNOTPLEX PLAATMATERIAAL

Knotplex is natuurlijke en composteerbare vezelplaat op basis van Japanse Duizendknoop, een exotische invasieve plant die een wijdverspreid probleem vormt de lokale biodiversiteit. Knotplex buigt dit probleem om tot een opportuniteit door de plant als grondstof te beschouwen.”

MEUBELROLLUIKEN

ELEGANTIE & EFFICIËNTIE

Het plaatsbesparend alternatief voor uw meubeldeuren

- ALU-look, RVS-look, zwart, transparant of gekleurd glas, ...
- Smalle (25 mm) of brede (40 mm) lamellen
- Manuele of elektrische bediening

BERMA

UW SPECIALIST IN
INTERIEUR- & MEUBELBESLAG

www.bermabru.be

www.bermadecor.com

EEN DEMONTABEL INTERIEUR IS ANDERZIJD WAARSCHIJNLIJK WEL EEN STUK DUURDER?

“Er zal een extra kost aan verbonden zijn, maar aan die meerprijs is een grote meerwaarde verbonden die je moet weten te vertalen naar de klant. Communiceer dat ze bijvoorbeeld na twintig jaar tegen een minimale kost hun keuken een facelift kunnen geven door hem van een nieuwe afwerkingslaag te voorzien. Het kost hen dan veel minder dan een nieuwe keuken en het doet hen misschien deugd om te beseffen dat ze zo een bijdrage leveren aan de circulaire economie.”

IN HOEVERRE KAN EEN KEUKEN VANDAAG AL DEMONTABEL GEMAAKT WORDEN?

“Een keuken is op zich al een vrij circulair product, fronten en beslag kan je nu bijvoorbeeld al gemakkelijk losmaken en vervangen, maar de mindset om bepaalde componenten ook effectief te hergebruiken, is er nog te weinig. Vandaag gaan we die keukens in de meeste gevallen nog volledig afbreken, naar het stort voeren en vervangen. Corpussen worden vandaag ook al vaak mechanisch met elkaar verbonden en zouden dus perfect in een nieuwe keuken geïntegreerd kunnen worden, maar we doen het te weinig. Werkbladen zijn nog een uitdaging. Je zou een modulaire dragend element kunnen ontwerpen en dat voorzien van een dunne afwerkingslaag in een technisch of zelfs biodegradeerbaar materiaal. Het klinkt eenvoudig, maar de uitdaging zit hem meestal in de uitvoering. Je bedrijfsvoering en productieproces omgooien, doe je niet van vandaag op morgen.”

IS EEN CIRCULAIR INTERIEUR PER DEFINITIE MODULAIR OF IS ER NOG RUIMTE VOOR MAATWERK?

“Modulair te werk gaan is één van de circulaire stra-

tegieën die je kunt toepassen, maar het is zeker niet de enige strategie. Door de vaste maatvoering kan er gemakkelijker ingespeeld worden op hergebruik en herbestemming, want de modules die je op één plek weghaalt, kan je gemakkelijk elders weer inzetten. Ik denk echter niet dat we maatwerk overboord moeten gooien, maar we moeten het wel duurzamer aanpakken, en dat kan perfect door de strategieën toe te passen die we daarnet bespraken. Een maatwerkkeuken is sowieso al een behoorlijk duurzaam product: wie bereid is te betalen voor dergelijk vakmanschap zal doorgaans ook meer gehecht zijn aan zijn interieur en er een emotionele band mee hebben wat de levensduur alleen maar ten goede komt. Daarnaast sluiten modulair bouwen en maatwerk elkaar niet uit. Je kunt perfect 80% van de keuken modulair opvatten en de rest opvangen met elementen op maat.”

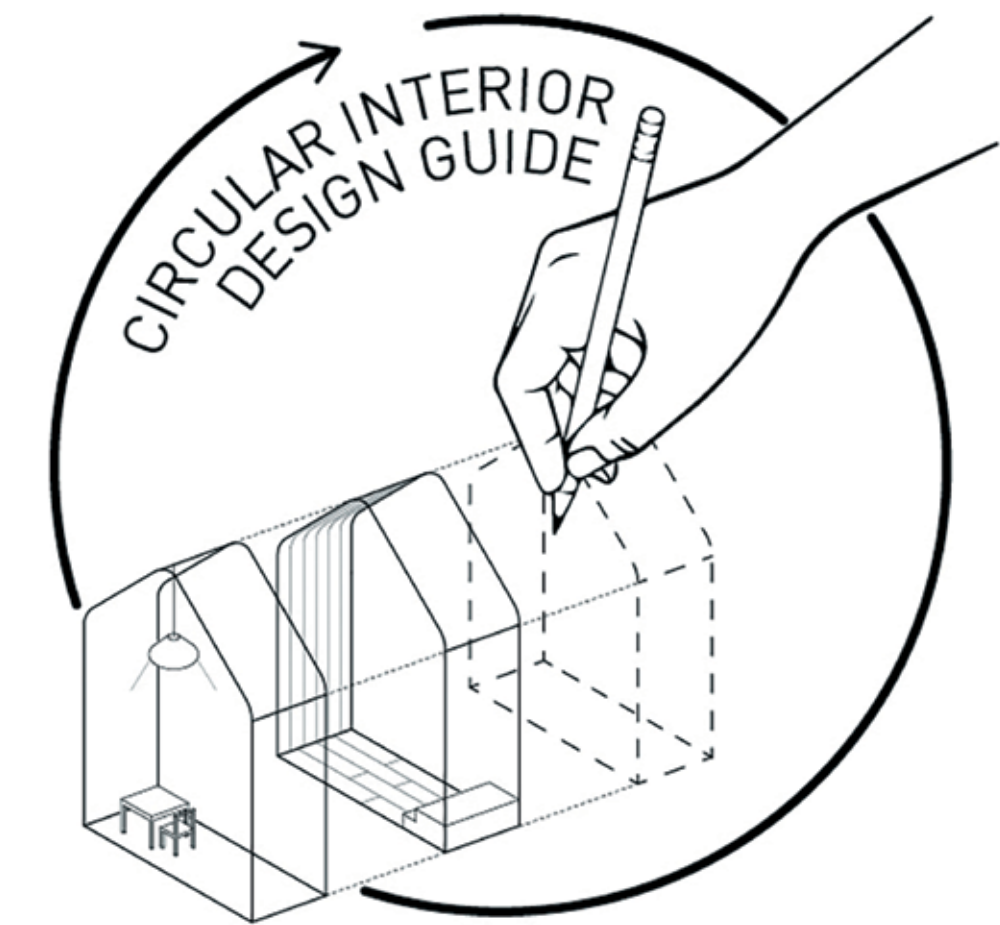

SLUIT MAATWERK HERGEBRUIK EN HERBESTEMMING HELEMAAL UIT?

“In maatwerk zitten zeker componenten die elders hergebruikt kunnen worden, maar het proces is een stuk complexer en arbeids- en tijdsintensiever. Iemand moet nagaan welke materialen of elementen nog bruikbaar zijn en ze moeten ergens opgeslagen worden. Omdat de afmetingen steeds anders zijn, moet je als ontwerper eigenlijk ook eerst op zoek naar componenten die je zou kunnen hergebruiken om daar vervolgens je ontwerp rond op te bouwen. Het is niet onmogelijk, kijk naar een organisatie als Rotor, maar kleinschaliger en ook meer high-end, want de materialen moeten wel voldoende interessant zijn en bijvoorbeeld een bepaalde esthetische meerwaarde hebben. Je voelt onmiddellijk waarom de meeste keukenbouwers, die nu al met een circulaire oplossing op de markt komen, voor een modulaire keuken kiezen. Koppel je daar nog een terugnamegarantie aan dan heb je veel meer controle op het proces, je weet immers precies welke onderdelen wanneer terugkomen. Het maakt hergebruik een stuk eenvoudiger. Ik zou producenten van maatwerk durven aanraden om te experimenteren met het terugnemen van oude keukens wanneer ze ergens een nieuwe keuken plaatsen. Zo kan je alvast nagaan in hoeverre er nog waardevolle elementen in oudere keukens zitten, of en hoe je die kunt integreren in nieuwe keukens en welk verdienmodel je hieraan zou koppelen. Neem het mee in je communicatie zodat het een toegevoegde waarde wordt voor je klant: door bestaande elementen opnieuw te gebruiken, geven we de circulaire economie een duwtje in de rug. Zorg er dan wel voor dat je die claim kunt waarmaken. Het mag geen greenwashing worden.”

'DESIGN FOR DISSASSEMBLY' OP GROTE SCHAAL TOEPASSEN, ZAL DE CIRCULAIRE ECONOMIE DUS EEN GROTE BOOST GEVEN. WAAR VALT ER NOG VEEL WINST TE BOEKEN?

“In beter samenwerken en dat over de hele waardeketen en verschillende sectoren heen. Reststromen van één bedrijf kunnen perfecte grondstoffen zijn voor een ander. Als we erin zouden slagen om de juiste bedrijven met elkaar in contact te brengen, krijg je volgens mij snel veel bedrijven mee op de kar omdat ze tegen een voordelig tarief grondstoffen kunnen inkopen. Maar hoe pak je het logistiek aan en met welk verdienmodel? Heel wat bedrijven

doen dit al op kleine schaal in eigen huis, als interieurbouwer doe je wellicht ook aan plaatoptimalisatie om geen hout verloren te laten gaan. We moeten dit opschalen, maar onze internationaal georganiseerde productie maakt het er niet eenvoudiger op. We zitten wereldwijd niet op dezelfde lijn wat de circulaire economie betreft, dus ik begrijp dat er vaak gesteld wordt dat het een lokale economie moet zijn. Ook daar botsen we echter op problemen, zo is Europa arm aan grondstoffen en dreigen we onszelf uit de markt te concurreren met dure producten door onze hogere arbeidskosten. Het is een complex vraagstuk, maar niets houdt je tegen om nu zelf al in kaart te brengen wie je verder zou kunnen helpen met jouw reststromen en omgekeerd. Opnieuw dus

een oproep om te durven experimenteren, misschien kan je op kleine schaal al samenwerkingsverbanden opzetten en nieuwe verdienmodellen uittekenen.”

TIP: OPALIS

Opalis wil het hergebruik van materialen in bouw- of renovatieprojecten faciliteren. Op de website vind je een overzicht van handelaren, die bouwmaterialen afkomstig van de ontmanteling van oude inrichtingen of gebouwen verkopen. Op de site is daarnaast heel wat technische informatie over de bouwproducten te vinden, evenals recente realisaties ter inspiratie.

www.opalis.eu/nl

Robaco
beschikt over
een eigen
slijpdienst

Robaco

De vaste meerwaarde voor uw hout

Gentseweg 432
8793 St.-Eloois-Vijve
Tel. +32 (0)56 60 93 94
www.robaco.be
info@robaco.be

lijmen

kanten

snijgereedschappen

schuurmiddelen

drevels & verbindingsschroeven

reinigers, scheidings- & glijmiddelen

lijmapparatuur

slijpservice

kunststof plinten

JAN ROEKENS

Ingenieur-architect Jan Roekens is gebeten door praktijkgericht onderzoek. Binnen de afdeling interieurdesign van de Thomas More Hogeschool legt hij zich vooral toe op onderzoek naar circulair design. Eerder onderzocht hij al de mogelijkheden van 3D-printing voor een meer circulaire meubelsector en vandaag leidt hij het project 'Circular Interior Design Guide' in goede banen. Het wordt ondersteund door Vlaanderen Circulair en VLAIO, en interieurbureaus M-INT, cuypers & Q architecten en Studio Planeet zitten mee rond de tafel om een tool te ontwikkelen waar een verscheidenheid aan interieurvormgevers, elk met hun eigen expertiseniveau, praktisch mee aan de slag kan gaan.

Benieuwd naar de resultaten van het project? Volg hier mee: ideamechelen.be/circular-interior-design-guide

Project: renovatie particuliere woning

Dossier interieur

Een zee van ruimte

Of ze voor meer transparantie kon zorgen, vroegen de bewoners van deze woning in Aalst aan interieurarchitect Ellen Van Acker. Ze werkte de woning helemaal open en creëerde een zomerhuis waar binnen en buiten in elkaar overlopen. Met een evenwichtige combinatie van lichte en warme tinten, en hier en daar een speelse toets, realiseerde ze een plaatje dat klopt.

METAMORFOSE

Het huis had veel potentieel, maar kon een opknappend gebruik. Interieurarchitect Ellen Van Acker: “Het koppel wilde vooral meer transparantie en openheid creëren. Buiten waren een aantal sterke en typerende elementen aanwezig, waaronder een zijgevel en terras in lichte beton en een grindpad met stijlvolle witte stapstenen. De zwembad versterkte het vakantiegevoel nog. Door het lichte en luchtige van buiten ook in de woning te brengen, wilde ik er een echt zomerhuis van maken.” Dat kon ze vrij gemakkelijk realiseren door enkele binnenmuren weg te halen. “Die muren zorgden ervoor dat de woning klein aanvoelde, terwijl ze echt wel een aanzienlijke oppervlakte heeft. Door een muur aan de raanzijde weg te halen, ontstond er een passerelle die van de zitruimte vooraan helemaal tot achteraan de woning loopt. Waar keuken en eetruimte voordien twee afzonderlijke ruimtes waren, creëerde ik een grote open leefkeuken. Door binnen ook voor een lichte betonvloer te kiezen, lopen binnen en buiten echt in elkaar over en lijkt de woning nog groter.”

OPEN BENEDENVERDIEPING

De tv- en haardwand verbindt de leefruimte met de open keuken. Het meubel met afgeronde hoeken werd op maat gemaakt en wit gelakt. De wand werd in dezelfde witte kleur afgewerkt. Door aan de verf wat zand toe te voegen, ontstond een wat ruwer effect. De doorkijkhaard houdt ook de leefkeuken gezellig warm en de grote inbouwkasten ernaast bieden heel wat opbergruimte.

Het kookeiland is een indrukwekkend staalje vakmanschap. Wannes Baeten: “Het is op zich niet zo moeilijk om een meubel met afgeronde hoeken te maken, maar als het met tegels bezet wordt, komt er toch wat extra rekenwerk bij kijken. Eens je het formaat van de tegel en de voegbreedte kent, kan je de onderliggende structuur gaan dimensioneren. Die bestaat hier uit een rond gefreesd raamwerk waarop we eerst buigmultiplex en vervolgens een bouwplaat bevestigden, zodat er een ideale ondergrond voor de tegels ontstond. Door het eiland nadien op te meten, kon de leverancier verzekeren dat het terrazzo werkblad er perfect op zou passen.”

De kleur van de tegel was bepalend voor de afwerking van de rest van het meubel. De kastjes met blinde greep aan de achterkant werden in exact dezelfde tint gepoederlakt zodat er een zeer sterke slijt- en krassvaste afwerkingslaag ontstond.

De keukenkasten uit MDF tegen de achterwand werden afgewerkt met eikenfineer. De tekening loopt mooi door over de kastjes heen. Een opvallende diepgroen gelakte metalen spatwand beschermt de muur boven het kookvuur. De compacte plafond-dampkap van Novy valt dankzij de minimale inbouwhoogte nauwelijks op.

Door voor al het maatwerk consequent eikenfineer te gebruiken, ontstaat er een gevoel van eenheid in de woning. Het warme hout is een perfect tegengewicht voor het koele beton en de aluminium ramen. Een eettafel in eikenfineer werd aan het barmeubel bevestigd en de zwevende boekenwand biedt een doorkijk naar de leesruimte. “Voor de boekenplanken gebruikten we een multiplex dragerplaat, en ook een vin in het midden zorgt voor extra stevigheid. We moesten immers een behoorlijke afstand overspannen en vermijden dat de planken onder het gewicht van de vele boeken zouden doorhangen.” Onder de zwevende boekenplanken loopt de kastenwand met terrazzo werkblad door tot in de eetruimte, waar voor witte HPL gekozen werd.

VEELZIJDIG ATELIER

De enige ruimte die van de anderen afgescheiden kan worden, is het atelier dat zich naast de leesruimte bevindt. Een houten wand met draadglas zorgt ervoor dat de eigenaars zich rustig in hun atelier kunnen terugtrekken en het kunnen verduisteren voor opnames en projecties. Het massief houten kader werd blind bevestigd. Op de vier grote panelen werden kleine latjes verlijmd om de oppervlakte optisch te breken. De deur werd uitgerust met argenta invisible scharnieren en een magnetische sluiters.

In het atelier vinden we een bureau met schijnbaar zwevend zitmeubel op maat, met elegante roze pootjes en een ecovriendelijke gerecycleerde mousse.

SPEELS BADDEREN

De eerste verdieping telt twee badkamers. Eentje waarin de kinderen zich volop kunnen uitleven en een grotere badkamer met een wel heel origineel bad. “Rond de badkamer hebben we wat structurele aanpassingen doorgevoerd”, vertelt Ellen. “We haalden hier een trap weg die nauwelijks gebruikt werd en verhuisden het toilet naar een afzonderlijke ruimte. Er werd een op maat gemaakte schuifdeur geïnstalleerd en de vernieuwde douche en de vloer werden met dezelfde tegeltjes bezet zodat er een strak resultaat ontstaat.”

Indemaak zorgde voor het badkamermeubel met een kleurrijk en duurzaam blad, dat de al even originele naam ‘chocolate factory’ kreeg. Fabrikant Plasticiet vormt plastic afval, in dit geval oude mallen uit een chocoladefabriek, om tot een duurzaam materiaal dat je als schrijnwerker gemak-

kelijk met de gebruikelijke gereedschappen kunt bewerken.

Het is niet de enige eye-catcher in de ruimte. Een voordien ongebruikte hoek werd door Bram Van De Weghe omgetoverd tot een roze badnis. De houtbewerker specialiseerde zich in het bekleden van badkamers met waterdichte polyester. Een donkergroene poef in het midden van de ruimte zorgt voor contrast.

OFFICE WITH A VIEW

Nog een verdieping hoger werd de zolderverdieping omgebouwd tot een ruim bureau met prachtig uitzicht op de tuin. Ellen: “Vroeger was hier geen raam, maar ik had de eigenaars aangeraden om er zeker eentje te voorzien nu ze toch het dak lieten vernieuwen. Ze hebben zo’n prachtige tuin, het zou zonde zijn om niet van dat uitzicht te kunnen genieten als je hier aan het werk bent.”

Rond het raam liet ze een kader en boekenkast maken. De vakjes variëren in hoogte, breedte en diepte, helemaal op maat van de ruimte en de spullen die de eigenaar wilde etaleren.

Kastjes in de zijwanden bieden extra bergruimte, al bezorgden ze Wannes eerst vooral kopzorgen: “De paslat mooi doen aansluiten op een oud en scheef dak is niet evident. We hebben veel punten uitgezet en opgemeten om de kromming te bepalen. Deze curve werd vervolgens ingelezen in de CNC-machine om zo een correct passtuk te frezen.”

DE ARCHITECT: ELLEN VAN ACKER

Interieurarchitect Ellen Van Acker voelt zowel ruimtes als mensen heel goed aan. Met volle aandacht naar een opdrachtgever luisteren en vervolgens uitzoeken hoe ze ruimtes optimaal kan inzetten om gestalte te geven aan zijn of haar verhaal, is haar passie. Ze richt heel graag kantoren en commerciële ruimtes in, maar op vraag van klanten specialiseerde ze zich de voorbije jaren ook in private woningen. Wat ze verwacht van een onderaannemer? “Open en duidelijke communicatie en wederzijds vertrouwen. Een vakman die zijn afspraken nakomt, correcte facturen opstelt en voor een kwalitatieve afwerking zorgt, is zijn gewicht in goud waard.”

Interieurtip van Ellen:

“Door materialen en tinten doorheen de hele woning te laten terugkomen, creëer je een gevoel van rust en eenheid. Als je in zo’n woning rondloopt, voel je meteen dat alles klopt en in evenwicht is.”

www.ellenvanacker.be

DE MAKER: INDEMAAK

Indemaak verzorgt meubels en totaalinterieurs op maat. Zaakvoerder Wannes Baeten heeft een scherp oog voor detail en denkt altijd oplossingsgericht, eigenschappen die tijdens zijn opleiding tot productontwikkelaar verder werden aangescherpt. Kwaliteit, functionaliteit en een perfecte afwerking primeren en er wordt steeds gewerkt met duurzame materialen en toebehoren. Indemaak is een bewust kleinschalig bedrijf met vier medewerkers. Ze investeerden met enkele collega schrijnwerkers uit de streek in een ruim atelier met high-end machinepark. “Het gaat echt om onafhankelijke bedrijven, maar door de investering samen te dragen, kunnen we allemaal hoogkwalitatief maatwerk aanbieden.”

www.indemaak.be

Project: circulair interieur

Dossier interieur

Een ONBETAALBAAR interieur voor Circuit & Kwiek

In Circuit kon makerscollectief ONBETAALBAAR zich helemaal uitleven met gerecupereerde en circulaire materialen. Die materialen passen ze sindsdien steeds vaker toe in interieurs op maat die bewijzen dat je met circulaire materialen absoluut geen vijftig tinten bruin in huis hoeft te halen.

CIRCULAIRE SPEELTUIN CIRCUIT

Circuit vind je op het Antwerpse Zuid, waar de circulaire speeltuin in juni 2021 zijn deuren opende. De kringwinkel etaleert er niet alleen haar eigen waren, maar ook die van lokale duurzame ondernemers. Je kunt er bovendien workshops volgen, spullen laten herstellen, koffie drinken, een duurzaam boeket bloemen kopen of je haar laten

knippen bij de natuurkapper. Het initiatief dat de circulaire economie een flinke duw in de rug geeft, zou een 'schoon' duurzaam interieur krijgen. Dat stond vast. ONBETAALBAAR mocht dan ook de grenzen van hergebruik en circulaire materialen aftasten en paste bekende en minder bekende materialen toe. Circuit kreeg een open en flexibel interieur.

Opengaande kasten en mobiele elementen zorgen ervoor dat het interieur gemakkelijk aangepast kan worden aan de activiteiten die er georganiseerd worden, of de noden van de ondernemers die er hun intrek nemen.

Van oude beschadigde en onbruikbare kasten uit de kringwinkel werden nieuwe kasten gemaakt. Heel wat afgedankte binnendeuren krijgen hier een tweede leven en het glas werd gerecupereerd uit een oude glasfabriek.

Er werden ook heel wat duurzame 'nieuwe' materialen gebruikt. Sophie De Somere, oprichtster van ONBETAALBAAR, vertelt: "Als basis gebruikten we grenen multiplex en lariks, twee Europese houtsoorten waarbij we kunnen garanderen dat het hout uit duurzaam beheerde bossen komt, maar daarnaast

hebben we heel wat materialen toegepast die volledig uit gerecycleerde grondstoffen bestaan."

Zo vind je in Circuit onder andere:

- 01 Kunststof rijplaten: deze platen uit gerecycleerd kunststof worden gewoonlijk gebruikt om werfgronden tijdelijk te verharderen, maar dit duurzame en milieuvriendelijke materiaal leent zich ook perfect tot werkbladen. Het is vochtbestendig en kan tegen een stootje, en dat was hier absoluut noodzakelijk omdat er ook regelmatig workshops en ateliers worden georganiseerd.
- 02 Ekoply: platen die voor 100% uit gerecycleerde kunststof bestaan. Van nature rot- en corrosievrij zijn ze een duurzaam alternatief voor mdf, multiplex, triplex of nieuwe plastic panelen. Op het einde van hun levensduur zijn ze opnieuw volledig recycleerbaar.
- 03 Solid textile board: een materiaal met een hoge dichtheid gemaakt van textielresten. De witte kern is gemaakt van afgedankt beddengoed en de

buitenste laag van stockresten in respectievelijk donkere en lichte kleuren.

- 04 Circular matters: een 100% plantaardig materiaal vervaardigd uit plantaardige nevenstromen, zoals in dit geval bierpulp en vezels. Er komen geen synthetische chemicaliën aan te pas, en de sterke en dunne panelen zijn gekleurd tot in de kern.
- 05 Re-board: een extreem licht, maar ook stevig materiaal uit gerecycleerde karton. Hier werd het gebruikt voor wandplankjes, maar je kunt er evengoed stoelen, tafels en kastjes mee maken. Weliswaar enkel voor binnengebruik, het blijft karton en is dus niet waterbestendig.

De multifunctionele meubeltjes waar je zowel op kunt zitten als iets op kunt zetten, zijn een mooie stalenkaart van de in Circuit toegepaste circulaire materialen. Ze werden vervaardigd uit resten en zorgen er dus voor dat er zo min mogelijk waardevol materiaal verloren gaat. Ook dat is circulair.

BEELDEN © Richard Duyck

© Richard Duyck — kastdeurtjes uit solid textile board en een werkblad uit gerecycleerd kunststof

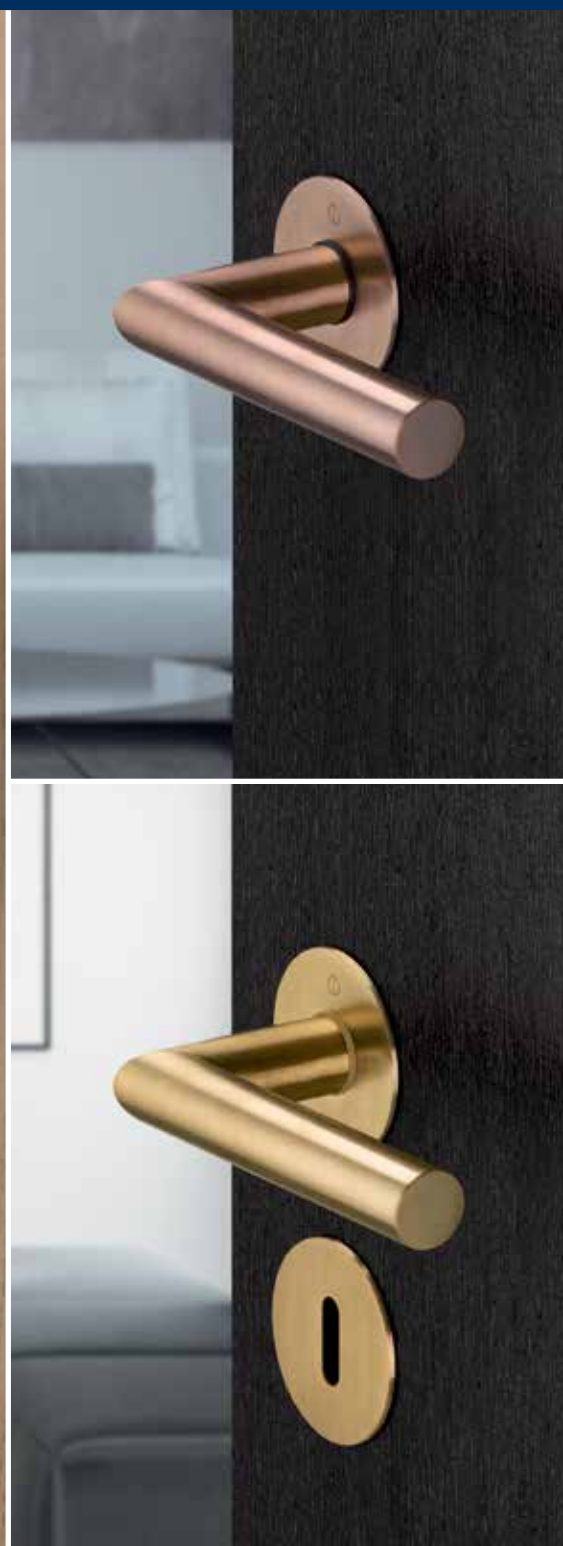
DOSSIER INTERIEUR

ONBETAALBAAR

ONBETAALBAAR werd in 2012 door Sophie De Somere opgericht als een nomadisch collectief. In 2017 kregen ze een vaste plek onder de vleugels van kunstencentrum CAMPO en toonden ze met allerhande projecten aan dat objecten niet louter een economische, maar ook een ecologische, artistieke en emotionele waarde hebben. Voor hergebruikte materialen was steevast een glansrol weggelegd. De voorbije jaren evolueerde ONBETAALBAAR steeds meer naar een maatwerkbeprijd dat met gerecupereerde, circulaire en ecologische materialen werkt. Waarom? "Met gerecupereerde materialen kan je op kleine schaal impact genereren, maar door daar circulaire materialen aan toe te voegen, kunnen we een veel groter rimpelfeet creëren. Op deze manier kunnen we ook de pioniers, die dergelijke materialen ontwikkelen, helpen bij het naar buiten brengen van hun verhaal", vertelt Sophie. Hun inspanningen zijn ook de jury van Henry van de Velde Awards niet ontgaan; ONBETAALBAAR won zowel in de categorie 'environment' als in de categorie 'spaces'.

www.onbetaalbaar.com

© Richard Duyck — kastdeurtjes uit circular matters en een werkblad uit gerecycleerd kunststof

Minimalistische vormen – huidige trend oppervlakken

Gereduceerd design en actuele kleuren – garnituren met vlakke rozetten in trend oppervlakken zetten effectieve accenten op de deur. De bijna verzonken rozetten accentueren het krukontwerp en verlenen het garnituur een ingetogen elegantie. In combinatie met kleuren als koper, messing of zwart zijn de garnituren een aantrekkelijk designelement voor vele hedendaagse woonstijlen.

N naast het ontwerp laat ook de technologie nauwelijks te wensen over: Met de HOPPE SnelstiftPlus-verbinding kunnen zowel de deurkrukken als de vierkante of ronde vlakke rozetten snel, eenvoudig en precies worden gemonteerd- zonder schroeven en met de gebruikelijke 10 jaar HOPPE garantie op de mechanische werking. Garnituren met Resista® hebben ook een garantie van 10 jaar op het oppervlak.

Meer informatie gewenst? Vragen rondom de goede greep beantwoorden we graag onder telefoonnummer: +32 472 845133.

SnelstiftPlus

Resista®

KLEURRIJK KWIEK

Klop je bij ONBETAALBAAR aan voor een interieur op maat, dan mag je erop vertrouwen dat het eindresultaat niet alleen duurzaam en ecologisch verantwoord zal zijn, maar ook pittig en vol karakter. In het Gentse Kwiek gingen ze voluit voor kleur, met een lila en lichtblauw plafond, rode boog en donkergroene ramen. In Kwiek wordt fast food geserveerd, maar dan wel van het gezonde soort. Kwiek ligt namelijk naast Zweet en beiden zijn een initiatief van personal trainer Robbe Vandenhoeke, die mensen wil laten kennismaken met een gezond voedings- en bewegingspatroon. De toog en raamboog uit gerecupereerde klimrekken zijn een leuke knipoog naar zijn sportieve activiteiten, de tafeltjes in de vorm van (zweet)druppels ook.

Het maatmeubilair is verder vooral gemaakt uit berken multiplex met FSC-label, en hier en daar werd rood laminaat gebruikt om die kleur extra in de verf te zetten. De lichte houttint en afgeronde hoeken zorgen voor een luchtig en speels geheel.

De gevelbank en tafeltjes buiten werd respectievelijk uit groene en witte Ecoply gemaakt.

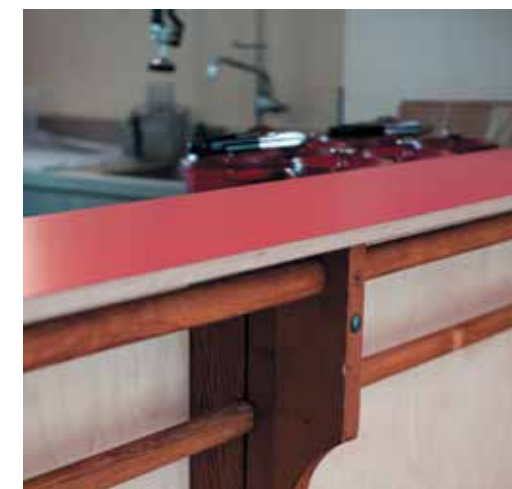
Ook binnen werd het materiaal sporadisch gebruikt. “Bij het werkblad boven de koelkast zie je goed hoe de kopse kant een zekere poreusheid heeft, waardoor het bijna de uitstraling van steen heeft. De lichte spikkels in het materiaal doen aan graniet denken”, vertelt Sophie.

ONBETAALBAAR maakt het meeste maatwerk zelf, al werd er in dit geval met een ander maatwerkbureau samengewerkt. “Uit tijdsnood”, vertelt Sophie. “We hebben een vrij groot atelier, maar ook veel werk. We staan er altijd voor open om met gelijkgestemde onderaannemers samen te werken. In ons nieuwe atelier staat er nu een geautomatiseerde paneelzaag, maar verder werken we vooral graag met traditionele en eenvoudige gereedschappen. We verwachten van onderaannemers ook niet dat ze een hoogtechnologisch machinepark hebben.”

DE GRENZEN VAN CIRCULAIRE MATERIALEN?

Plaatmaterialen als solid textile board en circular matters zijn voorlopig nog niet voldoende vochtbestendig om ze grootschalig in keukens en badkamers te gebruiken, alleszins niet voor horizontale toepassingen. Een afwerkingsmiddel dat zowel ecologisch, betaalbaar als praktisch toepasbaar is, hebben ze bij ONBETAALBAAR tot op vandaag nog niet gevonden. Sophie De Somere neemt dan ook graag het woord ‘circularish’ in de mond. We komen steeds dichterbij een circulair resultaat, maar we zijn er nog niet. Op vlak van kleur is er ook nog een weg af te leggen, vindt ze. ONBETAALBAAR maakt er dan ook een speerpunt van om de materialen zo toe te passen dat het geheel er allesbehalve bruin, saai en sober uitziet.

De prijs is voorlopig ook een belangrijke struikelblok. Sophie hoopt dan ook dat steeds meer klanten en makers circulaire materialen zullen omarmen: “Als meer mensen de sprong durven wagen, kunnen de fabrikanten van circulaire materialen hun productie opschalen zodat de materialen goedkoper worden. De kloof tussen de prijs van traditionele en circulaire materialen was nog nooit zo klein, nu de prijzen van traditionele materialen ongekend hoog zijn. Het moment dus om de circulaire alternatieven een kans te geven.”

Wanneer het panorama
en de mogelijkheden
eindeloos zijn.

Meer dan enkel een uitzicht.
Schuifsystemen van Schüco.

Meer licht, meer transparantie, een betere levenskwaliteit. Schüco schuifsystemen in pvc en aluminium creëren ruimtes die baden in licht, nieuwe perspectieven en een naadloze overgang tussen binnen en buiten. Ontdek meer op www.schueco.be/uitzicht

Ramen. Deuren. Gevels.

SCHÜCO

Visitekaartje voor circulair bouwen illustreert duurzaam DNA

Advertorial

Engagement voor een duurzame toekomst: in woorden én daden

Duurzaamheid en circulariteit zijn niet meer uit onze maatschappij weg te denken. Dat zien we ook in de bouwsector. Voor Schüco is circulariteit geen modewoord. Duurzaamheid zit in het DNA van deze raam- en deurspecialist. In het productieproces optimaliseren ze de energie-efficiëntie, reduceren de CO2-emissie en wordt het gebruik van natuurlijke bronnen zoveel mogelijk vermeden. De producten kunnen eenvoudig gerecycleerd, geüpgraded en zelfs herplaatst worden. Om hun engagement kracht bij te zetten, stapte Schüco mee in de Green Deal Circulair Bouwen. Ze waren ook al betrokken bij meerdere projecten waar circulariteit een grote rol speelt, zoals de eigen zetel in Bielefeld (D) en het hoofdkantoor en het Food Experience Center van voedselproducent Vandemoortele Group in Gent (BE).

GREEN DEAL CIRCULAIR BOUWEN

De raam-, deur- en geveloplossingen van Schüco in aluminium en kunststof voldoen aan de hoogste eisen wat betreft design, comfort en veiligheid. Bovendien denkt de toonaangevende aanbieder van raam-, deur- en gevelsystemen veel na over de energie-efficiëntie en CO2-print bij het productieproces. Duurzaamheid en circulariteit maken deel uit van het DNA van deze Duitse fabrikant. Bijna 3 jaar geleden stond Schüco met heel wat andere bedrijven en instanties aan de aftrap van de Green Deal Circulair Bouwen, waarmee opnieuw het engagement om iets aan het klimaat te doen, kracht werd bijgezet.

“Tot 2023 worden samen experimenten opgezet, worden de circulaire principes in de praktijk getest en knelpunten blootgelegd. We zijn al jaren actief in de weer om producten te ontwikkelen vanuit de filosofie dat deze eenvoudig gerecycleerd, geüpgraded en zelfs herplaatst. We staan in de eerste plaats voor kwaliteitsproducten die zo lang mogelijk op topniveau blijven. Op vlak van de recycleerbaarheid kijken we niet alleen naar het aluminium, maar ook naar het beslag, het rubber, het glas, We lopen ook ver vooruit als het gaat om het intensief ontwikkelen, testen en certificeren van unieke cradle-

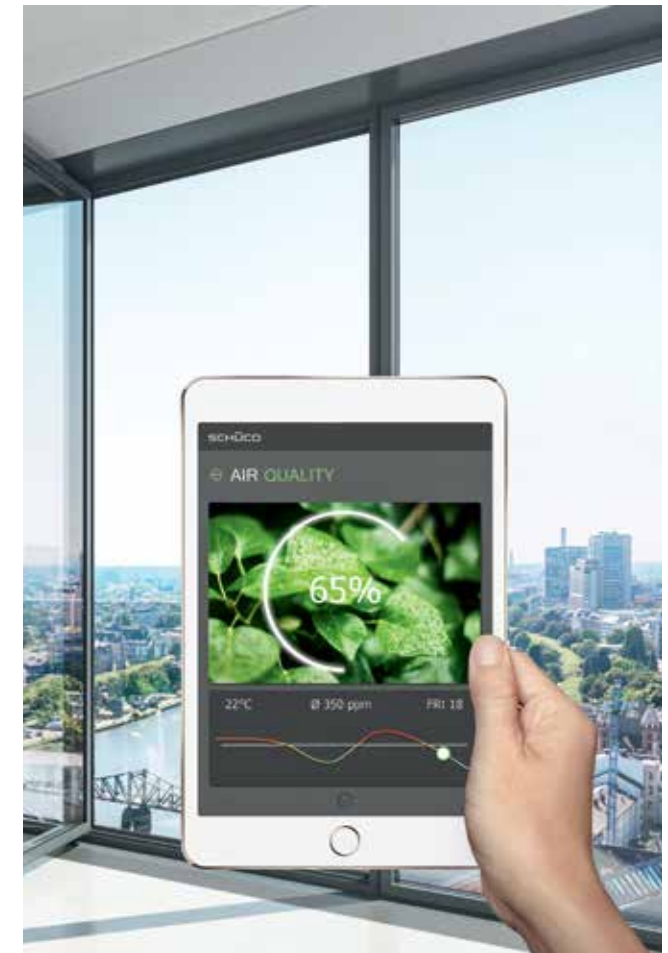
to-cradle-producten,” stelt Joep Römgers, head of engineering België & Luxemburg bij Schüco. “Eén van de meest waardevolle concepten binnen circulariteit is echter een heel eenvoudig onderhoud. We hebben intussen een breed gamma producten ontwikkeld, die volledig geautomatiseerde meldingen kunnen versturen, zodra er onderhoud nodig is. Zo wordt de levensduur verlengd en circulariteit met het grootste mogelijke waardebehoud bereikt.”

CIRCULARITEIT IN DE PRAKTIJK

Schüco was intussen al betrokken bij meerdere bouwprojecten waar circulariteit een grote rol speelt. Een schoolvoorbeeld is het nieuwe hoofdkantoor met Food Experience Center van de Belgische voedingsproducent Vandemoortele Group in Gent. “Dit gebouw is gebaseerd op een stalen skelet, dat volledig demonteerbaar én modulaair is. Het wordt bijeengehouden door geboude verbindingen en is op die manier maximaal demonteer- en herbruikbaar. De beton- en trapkernen zijn geprefabriceerd en ontmantelbaar. Deze stalen structuur werd ingepakt met een gordijngesysteem dat zelf ook demontabel en modulaair is. Toen gevelbouwer Vosselmanns,

de toonaangevende specialist in aluminium ramen en gevels, door de hoofdaannemer Groep Van Roey gecontacteerd werd, raakte ook Schüco bij het project betrokken,” licht Joep Römgers toe. “Dit circulaire project was ons op het lijf geschreven. Er werd een volledig de- en remontabele modulaire vliesgevel geïntegreerd, die opgebouwd is met Schüco FWS 50 met een stijldiepte van 150 mm. Bijkomende uitdagingen waren de brandveiligheid en de hoge eisen op het vlak van akoestische isolatie. Waar de gevel aan de trappenhuisen grenst, is hij brandwerend uitgevoerd en langs de drukke Ottergemsesteenweg werd akoestisch glas gemonteerd. De gevel is uitgerust met rechthoekige Schüco ALB zonweringslamellen van 400 mm breed, die met een opvallend verspringend patroon op een afstand van 160 mm van het glas gemonteerd werden.”

Kom ons duurzaam karakter en al onze nieuwste innovaties ontdekken tijdens Polyclose, hal 1, stand 1310.

Eenvoudig bediend, gemakkelijk gemonteerd

Hawa Porta 100 HMT

Nieuw met Push-to-open

Comfort als nooit tevoren: met push-to-open bediening en soft-close damping laat de **Hawa Porta 100 HMT** de houten schuifdeuren tot 100 kg superzacht uit de wandnis schuiven. De vlakke plafondintegratie maakt nieuwe, aantrekkelijke designoplossingen mogelijk. En de innovatieve montageset zorgt voor een probleem loze werking van de deur omdat er tijdens de bouwfase geen vuil in het systeem komt. Voor meer details: zie hawa.com/en/hawa-porta-hmt

Hawa Sliding Solutions AG, Schuifdeuroplossingen, Zwitserland, www.hawa.com

Hawa Concepta

Nog stiller bewegen

Fluisterstille schuifdeuren bestaan al 50 jaar bij Hawa Sliding Solutions. Met draaideurdempers pakt de specialist voor comfortabel schuiven nu ook de laatste mogelijke geluidsbronnen aan.

ONZICHTBAAR GEÏNTEGREERDE DEMPERS

Meubeldeuren draaien, vouwen, inschuiven en ze geruisloos in smalle parkeernissen laten verdwijnen: de draai-, vouw- en inschuifdeurbeslagen uit de Hawa Concepta-familie kunnen dit met een potscharnier nog betrouwbaarder en comfortabeler doen. De kast is stil. De dempers, die onzichtbaar in het potscharnier zijn geïntegreerd, zorgen voor een aangename, stille sluiting, zowel bij de Hawa Concepta- als bij de Hawa Folding Concepta-deursets. Inboordempers kunnen achterwege worden gelaten. De boring van het scharnier is een beetje verplaatst en de garnituren worden geleverd met nieuwe aanslagkappen.

De schuifoplossing Hawa Concepta biedt flexibele combinatiemogelijkheden, gebruiksgemak en talrijke vormgevingsmogelijkheden voor ombouwbare ruimtes en elegante opbergoplossingen. Hiermee kunnen ruimtes multifunctioneel worden gebruikt, bijvoorbeeld wanneer ze keukens verbergen of

tevoorschijn toveren, de slaapkamer veranderen in een thuishok, het kantoor transformeren in een multimediaruimte of de gang in een wasruimte - afhankelijk van wat er achter de deuren schuilgaat.

EENVOUDIGE MONTAGE

De eenvoudige combineerbaarheid van de twee beslagssystemen tot twee-, drie- en vierdeursfronten zonder middenwanden in combinatie met de eenvoudige elegantie van de kleurloze en zwart geanodiseerde profielen inspireren tot creativiteit. Gebruikers profiteren van een minimale montage-tijd. Eenvoudige positie- en potscharnierboringen geven de richting aan. Er is verder geen verwerking nodig. Alle componenten worden op de tussenwand geschroefd. De schaartechologie, waarmee de deur in de nis wordt verplaatst, garandeert een soepele loop en een groot gebruiksgemak, zelfs

bij zware deuren. Een kanteling van de deur bij draaien, vouwen en inschuiven is onmogelijk, benadrukt de fabrikant. De technologie is onderhoudsvrij en maakt een optimaal gebruik van de kastdiepte mogelijk met een kleine deuroverhang in vergelijking met de corpus. Alle instellingen, ook bij volledig geïntegreerde systemen, gebeuren vanaf de voorkant en zonder demontage van meubeldelen. Dit is vooral goed nieuws voor verwerkers, omdat zelfs zware deuren eenvoudig kunnen worden aangepast. De Hawa Concepta-familie kan eenvoudig worden aangepast aan verschillende deurafmetingen.

www.hawa.com

Advertorial

Het Lamello systeem

Het origineel voor efficiënte, intuïtieve en nauwkeurige verbindingen

Het Lamello systeem is een uiterst efficiënt, eenvoudig en nauwkeurig verbindingssysteem voor diverse materialen. Het is gebaseerd op een 4 mm groef en biedt een enorme verscheidenheid aan verbindingsopties.

De originele houten lamellen zijn aangevuld met de inslaglamel, de hechtlamel en de doorzichtige kunststoflamel voor materialen met een vast oppervlak. Hetzelfde geldt voor de Simplex en Clamex S-18 verbinders, deze kunnen gemonteerd en gedemonstreerd worden. Alle deze verbinders worden gefreesd met de Classic X, Top 21 en Zeta P2 machines.

NIUW: CLASSIC X, DE ORIGINELE GROEFFREESMACHINE VOOR ELKE WERKPLAATS

Lamello brengt nu zijn Classic X met een geoptimaliseerde motor op de markt. De nieuwe Classic X heeft de volgende voordelen:

- krachtigere motor 850W;
- verbeterde ergonomie door slanker ontwerp;
- gewichtsvermindering met 7% tot 2,9 kg.

- De Classic X is de originele groeffreesmachine van de uitvinder van het Lamello-systeem voor het maken van groeven van 4 mm. De beproefde en doordachte Classic X is snel en veelzijdig te gebruiken en vormde de basis voor het brede assortiment met vaste, zelfspannende en demonteerbare verbinders. Precisie in alle onderdelen maakt perfecte passing van de werkstukken mogelijk en bespaart tijd. De multifunctionele aanslaghoek maakt perfecte verstekken mogelijk door aanslag aan het buitenoppervlak en stabiliseert in verticale positie.

- De Classic X met de nieuwe motor zal vanaf 1 december 2021 bij de vakhandel verkrijgbaar zijn. Uitgebreide productinformatie over de Classic X is te vinden op de Lamello website.

www.lamello.be

CATALOGUS

De nieuwe Lamello catalogus is beschikbaar! Bestel nu uw exemplaar. Vul het formulier in en ontvang de catalogus heel eenvoudig per post : www.lamello.be/nl/over-ons/contact

Lamello

Ontdek de voordelen van PVC-ramen bij VEKA

Advertorial

Zeven voordelen van PVC-ramen

Welk materiaal gebruiken we? Dat is meestal de eerste vraag die woning eigenaars zich stellen wanneer ze nieuwe ramen willen laten plaatsen. Hout, aluminium, kunststof of een combinatie van deze materialen - dat zijn de gebruikelijke opties. In het verleden domineerden ramen met houten profielen de markt, maar sinds de jaren zestig werden ramen met kunststofprofielen steeds populairder. In dit artikel belichten we zeven belangrijke toegevoegde waarden van PVC-ramen die in grote mate tot deze evolutie hebben geleid.

UITSTEKENDE GELUIDS- EN WARMTE-ISOLATIE

Ramen zijn in belangrijke mate mee verantwoordelijk voor de warmtewinst of het warmteverlies en het energieverbruik van een woning. Studies tonen aan dat energieverliezen door ramen wereldwijd bijna 1 gigaton CO₂-uitstoot per jaar veroorzaken, wat bijna evenveel is als de totale uitstoot van de luchtvaartsector. Energie-efficiënte ramen en profielen zijn dan ook essentieel om het wereldwijde energieverbruik te verminderen. Met het innovatieve meerkamersysteem met een bouwdiepte van 82 mm maken de profielsystemen VEKA SOFTLINE 82 en VEKAMOTION 82 een uitstekende geluidsisolatie en besparingen op verwarmingskosten mogelijk.

GEMAKKELIJK TE ONDERHOUDEN EN DUURZAAM

PVC-ramen hebben ook duidelijke voordelen wanneer je kijkt naar het reinigen en onderhoud. Het PVC-U oppervlak stoot vuil af en is weerbestendig. Achteraf nog opnieuw schilderen, zoals bij houten ramen, is niet nodig. Dit bespaart geld, tijd en middelen. Met het nieuwe reinigings- en onderhoudsassortiment VEKAPRO maakt VEKA het voor huiseigenaren zelfs nog gemakkelijker om hun ramen schoon te maken en te houden. VEKA werkt voor dit productaanbod samen met Sonax, waardoor VEKAPRO de meest optimale producten aanbiedt voor regelmatig of intensief reinigen en onderhoud van de profielen, dichtingen en het beslag. Voor partners van VEKA en gebruikers thuis zorgt de deskundige samenwerking van VEKA en Sonax ervoor dat alle aangeboden middelen niet alleen heel effectief zijn, maar ook grondig getest werden. PVC-profielen kunnen zo optimaal, en met de nodige voorzichtigheid, gereinigd en onderhouden worden. Gebruikers kunnen ook terecht op VEKA's website perfect-window.eu voor praktische toepassingstips, video's en veiligheidsinformatiebladen over de VEKAPRO-producten.

©VEKA - SOFTLINE 82 - Het VEKA-profiel waarmee je gewapend bent voor de toekomst.

©VEKA - Het VEKAPRO-assortiment omvat ook pakketten van producten die samen zorgen voor een optimaal onderhoud van ramen met VEKA-profielen.

©VEKA - VEKA neemt zijn verantwoordelijkheid en is een pionier op het vlak van recyclage van PVC-ramen.

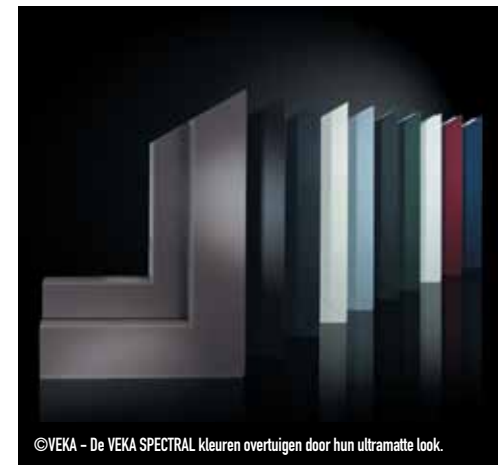
PVC-RAMEN ZIJN RECYCLEERBAAR

Wanneer kunststof ramen het einde van hun levenscyclus hebben bereikt, kunnen zij voor bijna 100% worden gerecycled. VEKA is een echte pionier op dit vlak. Al sinds 1993 recycleert VEKA Umweltechnik GmbH oude PVC-ramen en productie-afval, die het bedrijf als hoogwaardige, ongemengde granulaten terug in de productiecyclus brengt. "De granulaten die bij recyclage ontstaan, beschikken over dezelfde uitstekende eigenschappen als nieuw geproduceerd PVC. Het maximale gehalte aan gerecycleerd materiaal in een raamprofiel bedraagt gemiddeld 50%. Dit komt door de productie-methode, waarbij gerecycleerd PVC voornamelijk gebruikt wordt in de kern van het profiel", zegt Jürgen Herbe, hoofd communicatie bij VEKA AG.

Tal van raamfabrikanten en afvalverwerkingsbedrijven uit België voeren hun gebruikte PVC af via VEKA Umweltechnik. Bovendien ondersteunt VEKA AG als actief lid het VinylPlus-initiatief. Dit is een vrijwillige verbintenis van de Europese PVC-industrie om de productie en het gebruik van PVC nog duurzamer te maken.

HET VENSTER ALS DESIGNOBJECT

PVC-U-ramen maken meerdere designopties mogelijk en passen moeiteloos in moderne, esthetische woningen. Klasse A profielen van VEKA, die uitsluitend volgens de DIN EN 12608 norm worden geproduceerd, kunnen ook voor elementen met grote afmetingen worden gebruikt. Een brede waaier aan kleuren en hout- en metaaldecors is beschikbaar voor een creatieve vormgeving van het oppervlak. Vooral ultramatte kleuren zijn in België heel populair. VEKA biedt deze afwerking aan met VEKA SPECTRAL, een unieke oppervlaktetechnologie. VEKA SPECTRAL onderscheidt zich van conventionele kleuren niet alleen door zijn ultramatte oppervlak, maar ook door zijn fluweelachtig aanvoelen. Met de bijpassende unikleurige onderlaag worden ramen zo hoogwaardige designobjecten voor elke bouwstijl.

©VEKA - De VEKA SPECTRAL kleuren overtuigen door hun ultramatte look.

MADE FOR BELGIUM

Met SOFTLINE 82 en de nieuwe hefschuifdeur VEKAMOTION 82 beschikt VEKA over twee absolute topproducten. VEKA investeerde veel technische knowhow en marktervaring in de ontwikkeling van deze systemen om te kunnen voldoen aan de eisen en wensen van fabrikanten, architecten en bouwheren in België. De nieuwe hefschuifdeur VEKAMOTION 82 is verkrijgbaar in een speciale versie die grotendeels geïnspireerd is op de eisen van de Belgische markt: VEKAMOTION 82 VISTA. Deze variant overtuigt door zijn bijzonder smalle profielvlakbreedtes en maakt grote glasoppervlakken mogelijk.

KLASSE A KWALITEIT

De kwaliteit van VEKA is een veelomvattende belofte die begint bij VEKA's profielen, maar tegelijkertijd ook veel verdergaat. Als één van 's werelds toonaangevende profielproducenten biedt VEKA AG uitsluitend raamprofielen van het hoogste kwaliteitsniveau Klasse A volgens de DIN EN 12608 standaard. Met hun uitstekende materiaaleigenschappen en een gegarandeerde buitenwanddikte van 3 mm (tolerantie ±0,2 mm) maken VEKA-profielen zoals SOFTLINE 82 bijzonder hoogwaardige ramen mogelijk, die gedurende tientallen jaren betrouwbaar functioneren.

©VEKA - Klasse A volgens EN 12608 is het hoogste kwaliteitsniveau voor kunststof raamprofielen in Europa.

HEEL GOEDE PRIJS-PRESTATIEVERHOUDING

We zetten de vele voordelen van PVC-U ramen met VEKA-profielen nog eens op een rijtje:

- Uitstekende geluids- en warmte-isolatie
- Onderhoudsvriendelijk en duurzaam
- Recycleerbaar
- Breed scala aan ontwerpopties
- Op maat van de Belgische markt
- Klasse A profielen van de hoogste kwaliteit

Daarnaast zorgt de goede prijs-prestatieverhouding ervoor dat PVC-U ramen met VEKA-profielen voor fabrikanten en bouwers kosteneffectief zijn. VEKA biedt dus uitstekende oplossingen voor zowel nieuwbouw als renovaties, die in het kader van de Europese „Renovatiegolf“ sterk zullen toenemen.

veka-comfort.be

©VEKA - De VEKAMOTION 82 VISTA hefschuifdeur is geïnspireerd op de Belgische markt.

Netwerken en nieuwigheden ontdekken

20e editie Polyclose wordt bijzonder

Exposanten en bezoekers halen opgelucht adem: Polyclose 2022 kan doorgaan. Het belooft een warm weerzien te worden voor de sector van de raam-, deur-, zonwering-, gevel- en toegangstechniek.

ELKAAR WEER ECHT ONTMOETEN

Editie 2022 wordt bijzonder. Niet alleen omdat de beurs voor de 20e keer plaatsvindt, maar ook omdat het de eerste grote vakbijeenkomst is sinds de start van de covidpandemie. Voor het eerst sinds lange tijd kunnen sectorgenoten innovaties met eigen ogen ontdekken en elkaar ontmoeten, netwerken en deals sluiten met professionals uit heel Europa. Uiteraard staat Polyclose garant voor een veilige beurs conform de geldende coronamaatregelen. Beursorganisator Guy Martens: “Reeds begin september 2021 was 90% van de beschikbare standruimte ingevuld. Covid heeft ervoor gezorgd dat mensen nog meer verlangen naar persoonlijke ontmoetingen. Virtuele beurzen hebben bewezen dat ze fysieke beurzen niet kunnen vervangen. De talrijke en enthousiaste opkomst van exposanten toont dat de sector de beurs nodig heeft.”

ALLES WAT OPEN EN DICHT GAAT IN EEN GEBOUW

De vakbeurs biedt een totaaloverzicht van alle bewegendende elementen in een gebouw, inclusief poorten en hekken. Vooraanstaande Europese marktspeelers zullen er gedurende drie dagen hun laatste nieuwigheden demonstreren aan zo'n 14.000 professionals, waarvan zo'n kwart uit Nederland. Bezoekers zijn enthousiast omdat ze op één locatie een beeld krijgen van alle nieuwe ontwikkelingen in de sector

en er kunnen netwerken met alle voor hen relevante partners en leveranciers. Exposanten delen dit enthousiasme. Voor Bernard Vanderper is het een uitstekende gelegenheid om alle klanten en geïnteresseerden te laten kennismaken met de producten van Deceuninck. Hendrik Soenen prijst de organisatie van de beurs en de manier waarop de producten voorgesteld worden. Frank De Munster van Frager vindt het feit dat bezoekers producten zelf kunnen testen en uitproberen dan weer een grote troef.

ALLE NIEUWE ONTWIKKELINGEN ONDER ÉÉN DAK

Ondanks de coronacrisis heeft de markt allesbehalve stilgezeten. Een greep uit de talloze ontwikkelingen die u op Polyclose 2022 kunt ontdekken:

Door de lockdowns investeren consumenten fors in hun woning. Steeds meer mensen kiezen voor een terrasoverkapping om de leefruimte te vergroten, en ook vanuit de horeca is de vraag groot.

De gevel blijft het visitekaartje van een gebouw. Gebouwen met enorme glasoppervlakken zijn een trend, en vormen een uitdaging voor zonwering.

Omwille van de stijgende energieprijzen en een groeiend klimaatprobleem is er meer aandacht voor duurzame oplossingen en hoge isolatiewaarden. Zo is luchtdicht (ver)bouwen met een door-gedreven isolatie vandaag de norm, maar ook (natuurlijke) ventilatie is belangrijk voor een gezond binnenklimaat.

Softwareproducenten blijven hun programma's optimaliseren en uitbreiden. Met nieuwe features kunnen raamfabrikanten, deurproducenten en gevelbouwers hun producten steeds makkelijker, sneller en betrouwbaarder calculeren, engineeren en produceren.

Actua

De markt van toegangstechniek blijft groeien. Denk bijvoorbeeld aan de steeds grotere groep ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig thuis willen blijven wonen, met een flexibel en veilig toegangsverleningssysteem voor zorgverleners en zorgbehoevenden.

PRAKTISCH

- Locatie: Flanders Expo Gent (België) – Hal 1, 4 en 6
- Data: woensdag 19, donderdag 20 en vrijdag 21 januari 2022
- Openingstijden: van 9.30 uur tot 18.30 uur, met avondopenstelling tot 20 uur op donderdag

Gratis toegang voor professionals: registreer vooraf op www.polyclose.be

Ontdek productinnovaties én nieuwe technieken op Polyclose

Advertorial

Deceuninck Phoenix: eerste circulaire profielreeks op Polyclose

Een kleine tien jaar na de ingebruikname van zijn eerste recyclagelijns voor kunststof brengt Deceuninck nu een volledig gerecycleerde profielreeks voor ramen en deuren op de markt. Hiermee wil de fabrikant de circulaire economie een flinke duw in de rug geven. Naast deze opvallende innovatie zal je bij Deceuninck ook diverse uitbreidingen op de Elegant, Decalu en Tunal reeksen vinden en je kan ook terecht op hun extra stand voor enkele technische demonstraties.

BOUW DUURZAAM MET PHOENIX

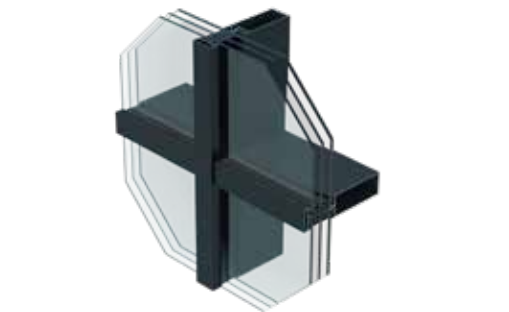
De naam Phoenix werd niet zomaar gekozen, want net zoals een feniks laat Deceuninck kunststof dat op de afvalberg zou eindigen, herrijzen tot nieuwe profielen. Aan de grondslag van deze nieuwe reeks ligt heel wat technologische innovatie. De fabrikant met de grootste recyclagefabriek in de Benelux onderzoekt al jaren hoe hij steeds meer gerecycleerde kunststof in zijn profielen kan verwerken. De reeks telt momenteel 13 profielen waarmee de meest courante ramen en deuren gemaakt kunnen worden. Sales Manager Western Europe Bernard Vanderper: “De reeks zal mee evolueren met de markt: naarmate de vraag groeit, zullen we onze productie uitbreiden. In Nederland, waar de overheid het gebruik van circulaire materialen in bouwprojecten sterk stimuleert, heeft men alvast oren naar deze nieuwe ontwikkeling. Daar realiseerden we reeds enkele projecten met onze Phoenix profielen.”

COMBINEER IN ALLE VRIJHEID KUNSTSTOF EN ALUMINIUM

Verwacht je daarnaast aan een duidelijke en aantrekkelijke voorstelling van alle innovaties en uitbreidingen die Deceuninck de voorbije twee jaar aan zijn gamma toevoegde. Wie de vorige editie van Polyclose bezocht, herinnert zich ongetwijfeld hoe Deceuninck zijn nieuwe Elegant en Decalu reeksen voorstelde en daarbij kunststof en aluminium naadloos combineerde. Je zou de enige niet geweest zijn die beide systemen en materialen niet van elkaar wist te onderscheiden. Met de rechthoekige glaslaten valt een kunststof Elegant raam langs de binnenzijde nauwelijks te onderscheiden van zijn Decalu tegenhanger in aluminium, en ook aan de buitenzijde zijn de verschillen minimaal. Je kunt beiden perfect binnen hetzelfde bouwproject combineren en voor elk individueel schrijnwerkelement het materiaal kiezen dat het best beantwoordt aan de wensen, noden en vereisten. De reeksen kenden intussen heel

©Deceuninck – Het Elegant Infinity design voor ramen en deuren werd geselecteerd voor uitvoering in 100% gerecycleerde kunststof. De school Aloysius Stichting in Eindhoven kreeg meteen de primeur voor deze nieuwe reeks Phoenix raamprofielen.

© Deceuninck – Het nieuwe vliesgevelsysteem van Decalu aluminium wordt in primeur gelanceerd op Polyclose.

wat uitbreidingen, zoals het nieuwe Decalu vliesgevelsysteem en de designaanpassing van de Elegant Monorail.

IN PRIMEUR: ONTEK NIEUWE TECHNIKEN TIJDENS LIVE DEMO'S

Voor het eerst zullen er op de beurs ook demonstraties gegeven worden. Zo leer je op Polyclose hoe je glas kunt verlijmen in de Elegant profielen, en wel op zo'n manier dat het glas in geval van een eventuele glasbreuk gemakkelijk vervangen kan worden zonder dat je de vleugel moet vernieuwen.

Je ontdekt er ook hoe je heel eenvoudig glaslaten kunt vervangen op een Decalu profiel, alsook hoe je naderhand snel de glascallage aanpast of het glas vervangt. Deceuninck demonstreert in samenwerking met AGC ook hoe je het Fineo vacuümglas zowel in hun kunststof als aluminium raamprofielen kunt plaatsen. Dat vacuümglas zou wel eens de innovatie bij uitstek kunnen zijn om hoge energetische prestaties te verzoenen met de toemende grondstoffenschaarste. “Met slechts twee keer 5 mm glas kunnen we al een heel sterke isolatiewaarde halen”, sluit Bernard Vanderper af.

Deceuninck is op Polyclose opnieuw te vinden op hun gewoonlijke standplaats 1400. Voor de technische demo's kan je terecht op stand 1018, aan de linkerzijde bij het binnenkomen van de beurs.

www.deceuninck.be

INVISIDOOR S

Onzichtbaar kader voor vlakliggende schuif-in-de-wand deuren

STAND 1022

POLYCLOSE

argenta

ARLU nv • Ter Vlucht 2, 8850 Ardooie - Belgium
+32 (0)51 27 05 00 • info@arlu.be • WWW.ARLU.BE

f in y p i

Lecot lanceert online ladeconfigurator.

Advertorial

Lecot en Hettich: een sterke samenwerking

Midden november lanceerde Lecot een eigen online configurator voor lades op maat. Komt een klant tot bij jou met de vraag naar een lade op maat? Vanaf nu kan je met enkele muisklikken je afmetingen, kleur en specificaties online doorgeven. Daarna wordt je bestelling onmiddellijk doorgestuurd naar de productie en al 5 werkdagen later worden jouw lades op maat op het gewenste adres geleverd.

Na een lang en intensief ontwikkelingsproces stelde Lecot vorige maand de nieuwe configurator voor. Vanaf nu kunnen klanten snel en eenvoudig via de Lecot-website een lade op maat van Hettich bestellen. De nieuwe productbuilder is zo ontworpen dat je bij elke stap van het bestelproces een 3D-visualisatie hebt van jouw lade op maat. “De 3D-afbeelding van de lade vind ik heel handig om duidelijk te zien waarmee je bezig bent. Ik zit nu al even in het vak en kan me er snel iets bij voorstellen, maar voor anderen die minder visueel zijn ingesteld is zo’n 3D-voorbeeld erg gemakkelijk denk ik”, voegt Eline van DCS Interieur te Stekene toe.

Daarnaast hebben de ontwikkelaars ervoor gezorgd dat de prijs van jouw specifieke lade direct zichtbaar is. “Het leek ons handig voor de klant om deze functie in onze productbuilder te verwerken. Zo kan je bij elke verandering die je doorvoert de

exacte prijs van de lade op maat berekenen. Op die manier kan je ook in no-time een offerte opstellen voor je klant”, legt Jürgen De Lameilleure, productmanager bij Lecot, uit. Tenslotte is er ook een mogelijkheid om meerdere lades op maat en andere benodigdheden samen te bestellen. Zo komen alle bestellingen gelijktijdig aan.

SNELLERE LEVERING DAN OOI TE VOREN

De sterke samenwerking tussen Lecot en Hettich maakt een unieke levertijd mogelijk voor een lade op maat. Doordat de bestelling direct nadat hij geplaatst is, wordt doorgestuurd naar productie gaat er weinig tijd verloren. Hierdoor is het voor Lecot mogelijk om een gepersonaliseerde lade in amper 5 dagen volledig af te werken en te leveren. “Niet alleen onze levertermijn is een grote meerwaarde voor de klant, maar ook de hoge kwaliteit van onze producten. Dankzij de expertise van Hettich in meubelbeslag krijgt elke lade op maat een strak en kwalitatief design” voegt Jürgen De Lameilleure toe.

Door de nauwe samenwerking van Lecot als betrouwbare partner voor meubelbeslag en Hettich, met zijn jarenlange expertise, kan de beste prijs-kwaliteitsverhouding gegarandeerd worden. Daarnaast worden de lades lokaal geproduceerd en worden ze robuust verpakt zodat uw bestelling altijd volledig intact aankomt. “Ik maakte zelf al eens een voorbeeldlade op maat en ik vond het een erg interessante prijs. Als die lade dan nog eens binnen de 5 dagen wordt geleverd, overweeg ik zeker om bij jullie

te bestellen”, geeft Sylvia van Cleys Interieur aan.

VOOR ELK INTERIEUR

Net zoals dat elke persoon en elk interieur uniek zijn, kan je bij de productbuilder terecht voor een volledig gepersonaliseerde lade op basis van jouw voorkeuren. Zo heeft de besteller keuze uit drie kleuren, heel wat verschillende afmetingen en kan hij kiezen voor de opties ‘push to open’ of ‘geleiders met draagkracht 40 of 70 kg’. “Ik ben eens door de productbuilder gegaan en ik vond het erg eenvoudig om een lade op maat te bestellen. Alle onderdelen zijn duidelijk en het is leuk dat er zoveel opties zijn”, sluit Sylvia af.

Neem dus een kijkje op de website van Lecot, ontdek onze productbuilder en bespaar niet alleen geld, maar ook tijd!

www.lecot.be

Vlaams klimaatakkoord

Opinie

Renovatieplicht: haalbaar en betaalbaar?

Een haalbare timing, slimme voorschriften en voldoende financiële ondersteuning zijn cruciaal om dit verhaal te doen slagen.

In november maakte de Vlaamse regering een aantal ingrijpende beslissingen bekend. Al sinds eind 2019 hebben we een Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030. De ambitie: tegen 2030 moet er 35% reductie zijn van broeikasgasuitstoot ten opzichte van 2005. Bovenop alles wat in dat plan al is voorzien, besliste de Vlaamse Regering nu een extra pakket aan maatregelen. Nieuwe ambitie: een reductie van -40%. Het betreft een visienota die nog niet is omgezet in concrete wetgeving, maar vast staat dat vanaf 2023 de renovatieplicht eraan aankomt.

Dat deze maatregel er ooit zou komen, stond in de sterren geschreven. Een haalbare timing, slimme voorschriften en voldoende financiële ondersteu-

ning vanuit de overheden zijn echter cruciaal om dit verhaal te doen slagen.

Wie een huis koopt, doet wellicht de grootste investering van zijn leven. Een bijkomende renovatie weegt op het budget. De verleiding om half werk te leveren of samen te werken met goedkope, niet-reguliere aannemers is dan groot. Zonder een voldoende lange termijn en extra ondersteuning is een renovatieverplichting onhaalbaar. We pleiten al langer voor een belastingvermindering voor wie (ver) bouwt. Daarnaast is het slim om ook te focussen op vernieuwbouw en dus het verlaagd btw-tarief van 6 procent voor sloop en heropbouw te verlengen.

En wie gaat al deze werken uitvoeren? De bouw smeekt om gekwalificeerd personeel. Er is dringend nood aan meer instroom en arbeidsflexibiliteit. Zonder vakmensen geen verbouwingen. Het verhogen van de renovatiegraad gaat arm in arm met een slim arbeidsmarktbeleid. Dat wordt dé grote uitdaging voor de volgende jaren.

Jean-Pierre Wacytens

Gedelegeerd bestuurder Bouwunie

Meer informatie over de impact van het Vlaams klimaatakkoord op de bouw vindt u op www.bouwunie.be

Producten in de kijker

REVEGO

Eén van dé blikvangers op Prowood was ongetwijfeld REVEGO, de oplossing voor flexibel ruimtegebruik die nieuwe mogelijkheden zal scheppen in de interieurwereld. Dit nieuwe systeem voor vouwschuifdeuren zal het immers mogelijk maken om in een handomdraai een thuiskantoor, een keukenzone of zelfs een heel woongedeelte te laten verdwijnen of verschijnen. Blum vernieuwde daarnaast met het nieuwe MERIVOBX ladesysteem en met nieuwe kleuren, structuren en bedrukkingen voor LEGRABOX.

www.vanhoecke.be

Van Hoecke

CORNERSTONE® MAXX

Bermabru en Berma-Decor zetten tijdens Prowood 2021 hun uitgebreide aanbod meubelbeslag, keukenaccessoires en interieurbeslag in de kijker. Om klanten verder te ontzorgen, wordt er steeds meer ingezet op het ruime aanbod aan maatwerk en voorgemonteerde producten. Bekijk zeker even het ladeprogramma. De Vauth-Sagal opbergoplossingen waren prominent aanwezig op de stand. De meermaals bekroonde CORNERSTONE® MAXX was een echte blikvanger. Deze hoekkastoplossing brengt de volledige inhoud voor de kast zonder de aangrenzende korpus te blokkeren.

www.bermabru.be en www.vermadecor.com

Berma

NIEUWE ACCU-SCHROEFBOORMACHINES QUADRIVE PDC EN DRC

De twee nieuwe apparaten, die vanaf februari in de vakhandel verkrijgbaar zijn, zijn beiden krachtig, veelzijdig en met 4 versnellingen perfect gewapend voor elke toepassing. Dankzij het uitgekende schakelconcept beschikt men voor elke toepassing over het juiste draaimoment en toerental. De uiterst krachtige, borstelloze en dus duurzame EC-TEC-motor van de nieuwste generatie zorgt bij beide accu-schroefmachines voor maximaal vermogen. Beide machines boren zich moeiteloos door hout en metaal, de QUADRIVE TPC 18/4 levert dankzij de bijschakelbare axiale slag ook bij het boren in metselwerk uitstekende prestaties. De machines liggen goed in de hand en de nieuwe KickbackStop minimaliseert het risico de pols te verdraaien als de machine plots blijft haken.

www.festool.be

EEN PREMIUM IN GEBRUIKSGEMAK EN DUURZAAMHEID

- Ecologische verpakking voor hybride parketlijmen
- Hetzelfde product, dezelfde kwaliteit
- Makkelijker te recyclen
- Makkelijker stapelbaar, neemt minder plaats in

Interview. Starter in de kijker

Kleinere klussen, groots resultaat

Close Up News geeft starters in de sector graag een podium. Dit keer schijnen we ons licht op Bram De Munck die er net zijn eerste kwartaal als zelfstandige heeft opzitten. De stiel is voor hem minder nieuw, hij leerde de kneepjes van het vak in het atelier bij zijn oma, waar ook zijn vader vroeger als timmerman werkte.

Vers Bloed

HOE BEN JE IN DE SECTOR TERECHTGEKOMEN?

“Mijn vader was vroeger schrijnwerker en ik volgde de richting houtbewerking in het secundair onderwijs. Mijn eerste meubeltjes maakte ik in het atelier dat bij mijn oma's huis hoorde, en waar mijn vader vroeger ook werkte. Ik gebruikte vooral mdf omdat je dit met eenvoudige gereedschappen kunt bewerken, een paneelzaag kon ik in het atelier immers niet kwijt. Het bleef lang een hobby, want ik studeerde ook grafisch ontwerp en ging in eerste instantie in die sector aan de slag. Bloed kruipt echter waar het niet gaan kan en toen ik in 2007 mijn job kwijtraakte, deed ik twee jaar lang interims in de sector om meer praktijkgerichte ervaring op te doen. Deze stiel leer je toch het snelst door met je ogen te stelen van echte vakmannen. Tijdens een van die jobs leerde ik bijvoorbeeld werken met cnc-machines, iets wat ik op school niet geleerd had. Ik spijkerde ook mijn kennis weer bij door een avondopleiding bij Syntra te volgen. Toch zou het nog enkele jaren duren voor ik de stap naar een loopbaan als zelfstandige echte durfde te zetten, maar afgelopen zomer was de tijd er rijp voor en ik heb sindsdien eigenlijk niet meer het gevoel dat ik moet werken. Elke dag mijn hobby kunnen uitvoeren, maakt van mij een gelukkig mens.”

WELKE DIENSTEN EN PRODUCTEN BIED JE PRECIËS AAN? WAT DOE JE HET LIEFST?

“Ik leg me vooral toe op interieur en meubels, al kunnen dat ook buitenmeubels zijn. De bloembakken en bijzettafeltjes die ik maakte uit een lot padouk deden het afgelopen lente en zomer erg goed. Op termijn wil ik ze ook online via een eigen webshop aanbieden. Verder maak ik zowel losse meubelen als inbouwkasten en neem ik allerhande klussen aan die daarmee verband houden: van gyproc wanden plaatsen tot laminaat leggen of plinten plaatsen. Mijn focus ligt niet op grote projecten, maar net op de wat kleinere afwerkingsklussen waar mensen vaak

niet snel een vakman voor vinden. Ik werk graag alleen en heb veel afwisseling nodig. Liever 15 kleine opdrachten per maand dan enkele grote. Hoe vaak kom je niet in een woning waar

de schoenen jarenlang op een hoopje bij de voordeur liggen? Mocht je als eigenaar nu gemakkelijk een vakman vinden, die voor jou relatief snel een betaalbaar meubel op maat maakt, dan zou je zoiets toch veel sneller in orde laten brengen? Ik hou ervan om op die manier iets te kunnen betekenen voor mijn klanten.”

WAAR HOOP JE BINNEN VIJF JAAR TE STAAN?

“Ik hoop dat ik binnen vijf jaar een goed draaiende zaak heb weten uit te bouwen. Naast afwerkingsklussen, wil ik me specialiseren in het ontwerpen en maken van designmeubels op maat. Echte eyecatchers voor binnen en buiten. Ik hou ervan om verschillende materialen met elkaar te combineren, steel met mijn ogen van de grote interieurarchitecten en zoek graag uit hoe ik mijn uitvoering kan aanpassen aan de laatste trends. Ik droom van een mooie en gebruiksvriendelijke website met professionele foto's die de stukken helemaal tot hun recht doen komen.”

WELKE WAARDEN DRAAG JE HOOG IN HET VAANDEL? WAT VOOR VAKMAN WIL JE ZIJN?

“Ik moet mijn creativiteit kwijt kunnen, dat was tijdens mijn studie grafisch ontwerp al zo en in deze job krijgt ze opnieuw alle ruimte. Een houten plank mogen omtoveren tot een meubel, geeft me een enorm gevoel van vrijheid. Ik luister goed naar de klant en zet mijn creativiteit in om hun wensen en noden te vertalen in een meubelstuk dat bij hen past. Ik vind het belangrijk dat mijn meubels betaalbaar blijven, en omdat ik geen grote investeringen moet terugverdienen, zijn mijn tarieven heel schappelijk. Daarnaast vind ik open en eerlijke communicatie erg belangrijk. Als een klant voor mij kiest, zal ik er alles aan doen om zijn vertrouwen niet te schaden en zorg ik voor een mooi eindresultaat. Tevreden klanten houden mijn passie levend.”

WAT WAS DE GROOTSTE UITDAGING TOT OP VANDAAG?

“Dat was niet zozeer een bepaald project, maar eerder alles wat er op je afkomt wanneer je opstart als zelfstandige. Je moet toch je vangnet loslaten en financiële onzekerheid leren omarmen. Het vertrouwen moet nog wat groeien. Plots moet je jezelf ook promoten op sociale media en heb je een hele papierwinkel op orde te houden. Je moet offertes maken en uitsuren, facturen opvolgen, de kwartaalaangifte in orde brengen, ... Op sommige dagen blijft er amper tijd over om in mijn atelier te

werken. De stiel heb ik intussen wel in mijn vingers wat maakt dat ik nu kan investeren in opleidingen die me zullen helpen bij de bedrijfsvoering. Ik moet er nog aan wennen dat ik niet meer geëeftd word en dat ik mijn agenda en planning nu zelf in de hand heb. Structuur en orde zijn belangrijk voor mij, het zorgt voor rust in mijn hoofd. In mijn atelier zal ik er ook altijd voor zorgen dat alles schoongemaakt is en netjes op zijn plaats ligt voor ik aan een nieuwe klus begin. Ik leerde op mijn vorige job het 5S-systeem kennen: scheiden, schikken, schoonmaken, standaardiseren en systematiseren. Ik heb de voorbije jaren dan ook heel wat geïnvesteerd in de optimale inrichting van mijn atelier, maar die investering verdient zichzelf heel snel terug omdat je na een schoonmaak- en opruimronde zonder onderbrekingen kunt doorwerken.”

WAAR HEB JE NOG MEER IN GEÏNVESTEERD?

“Ik werk al lang niet meer in het werkhuisje bij mijn oma, maar heb intussen een eigen huis met voldoende ruimte voor een atelier. Ik werk vooral met handgereedschappen en had al een bestelwagen, ik kan dus in alle rust opstarten zonder meteen grote investeringen te moeten doen. Zodra er meer zuurstof is, zou ik wel willen investeren in een wat groter atelier en een nieuwe bestelwagen. Een bestelwagen is voor een vakman wat een bureau is voor een bediende, die heeft ook graag een degelijke bureaustoel. Ik gun mezelf af en toe wel een nieuw gereedschap van DeWALT, mijn favoriete gereedschapsmerk. Ik probeer twee volledige sets uit te bouwen, een set met kabel voor in het atelier en een set met accu voor op de werf.”

WAT DOE JE ALS JE NIET AAN HET WERKEN BENT?

“Ik krijg mijn tijd heel gemakkelijk gevuld, naast mijn zaak heb ik namelijk twee schatten van kindjes. Amélie is er 7 en Leonie is 8 maanden jong. Mijn jongste dochter is mijn natuurlijke wekker. Op weekdagen stop ik bij de fitness nadat ik haar aan de crèche heb afgezet, zodat ik kan sporten voor ik aan mijn werkdag begin. Op mijn 38e sta ik sterk in mijn schoenen, blijf ik met beide voeten stevig op de grond en zet ik een mooie balans tussen werk en privé op de eerste plaats. Ik heb geleerd om te relativeren. Ik verspil geen energie meer aan de mening van anderen, maar volg mijn eigen pad. Je geluk bepaal je toch voor een groot stuk zelf.”

www.facebook.com/houtBrammaatwerk

SODAL

BUILD THE FUTURE

Nood aan steun om mensen op te leiden

Actua

Veel werk, maar geen handen en materialen om het uit te voeren

De overgrote meerderheid van de Vlaamse schrijnwerkers en interieurbouwers heeft veel werk, maar het tekort aan arbeidskrachten dat de sector al jaren afremt, wordt nu wel heel erg nijpend. Beroepsfederatie Bouwunie ijvert dan ook voor een flexibeler arbeidsregime.

(TE) VEEL WERK EN GOEDE VOORUITZICHTEN

Heel wat Vlaamse schrijnwerkers en interieurbouwers hebben momenteel meer werk dan voor de coronacrisis. Dat blijkt uit de sectorstudie die Bouwunie bij zijn leden uitvoerde. Maar liefst 95% van de bevroagden zegt ruim voldoende werk te hebben en voor 44% is het zelfs te veel. Bij de vorige bevraging in 2019 was dat bij 30% het geval. De vooruitzichten zijn eveneens goed: bij 31% van de deelnemers is het orderboekje nog voor minstens 6 maanden gevuld, en nog eens 27% geeft aan nog voor 1 tot 3 maanden fulltime werk te hebben. Eén op drie spreekt van een duidelijke verbetering op dit vlak.

KRAPPE ARBEIDSMARKT

“Door het hoge werkvolume is ook de vraag naar

extra werkrachten groot”, zegt Pol Clement, voorzitter van de Schrijnwerkers en Interieurbouwers bij Bouwunie. “54 procent van de bevroagde bedrijven is momenteel op zoek naar nieuwe werkrachten. Dat is een recordaantal.” In de meeste gevallen wordt er gezocht naar extra mensen (74%). Gekwalificeerde werkrachten vinden, is allesbehalve evident. Het houdt zelfs 87% van de zaakvoerders uit hun slaap. Het eigen netwerk blijft een waardevol instrument om openstaande vacatures in te vullen (70%), verder wordt er vooral gebruik gemaakt van digitale kanalen zoals de eigen website en sociale media (51%), uitzendkantoren (32%) en een berichtje in de lokale krant (17%). Een aangename werksfeer en familiale omgeving staan met stip vooraan als het gaat over het tevreden houden van medewerkers. Een goede verloning blijft eveneens belangrijk.

BEVOORRADINGSPROBLEMEN

Naast een tekort aan handen, dreigt ook een tekort aan materialen. Nagenoeg alle bevroagden (96%) ondervinden problemen met levertermijnen en prijzen van uiteenlopende producten en materialen. Werden het vaakst genoemd: constructiehout, plaatmateriaal, osb en mdf, planken en latten, meubelbeslag, isolatie, raamprofielen maar ook hulpgoederen zoals silicone en lijmen, en keuken- en sanitaire toestellen. Een meerderheid denkt dat de prijzen nog verder zullen stijgen (58%), 1 op 4 denkt aan een stabilisatie en een magere 5% gelooft dat de prijzen weer zullen zakken. De rest durft er zich niet over uit te spreken. Slechts 19% kan de prijsstijgingen volledig doorrekenen, 66% rekent deze gedeeltelijk door en 14% neemt ze volledig voor eigen rekening. Bij 8 schrijnwerkers op 10 lopen projecten door deze problematiek vertragingen op. Gemiddeld gaat het om een 6-tal weken, maar soms loopt het op tot een aantal maanden.

De helft probeert te anticiperen op prijsstijgingen en bestelt sneller dan gewoonlijk of legt in de mate

van het mogelijke meer voorraad aan. 44 procent maakt offertes met prijsvoorbehoud. Ongeveer 1 op 4 gebruikt een prijssherzieningsclausule of werkt met dagprijzen. Bouwunie pleit voor begrip bij de klanten. “We zijn zelf ook slachtoffer van de volatiele prijzen en de toeleveringsproblemen van de producten. We hopen dat de markt zich snel herstelt”, aldus Pol Clement.

WIE MEE WIL ZIJN, MOET INVESTEREN

De bevraging wijst uit dat Vlaamse schrijnwerker-interieurbouwer doorgaans over een indrukwekkend machinepark beschikt. 90% van de bevroagden heeft een eigen atelier en machinepark, en bij 80% is dat op zijn minst gedeeltelijk geautomatiseerd. Schrijnwerkers geven aan dat ze vooral automatiseren om sneller en met minder fouten te werken, en in tweede instantie om te besparen op personeelskosten. Bij 14% verloopt het volledige productieproces al geautomatiseerd: van beladen over retour tot afladen, en een kwart heeft plannen in die richting.

DÉ KNELPUNTEN VOOR SCHRIJNWERKERS-INTERIEURBOUWERS

- 01 Het vinden van gekwalificeerde werkrachten (87%)
- 02 Te hoge werkdruk voor de zaakvoerder (60%)
- 03 De administratieve rompslomp (46%)
- 04 Te veel en snel wijzigende regels (40%)
- 05 De verwerking van bedrijfs- en/of productie-afval (31%)
- 06 Te harde concurrentie (23%)

Wie geen eigen machinepark heeft (10%), plaatst materiaal dat aangekocht wordt in de handel of bij de fabrikant (88%) en/of bij een collega schrijnwerker (25%). Vooral ramen en deuren worden steeds minder zelf gemaakt. Het aantal buitenschrijnwerkers dat ze nog zelf maakt, is de jongste jaren gedaald tot onder de helft. Van diegene die houten buitenschrijnwerk aanbieden, maakt 43% dit nog zelf. Bij pvc is dat 8% en bij aluminium 23% van de ondervraagden. Vroeger lag de eigen productie hoger. Tien jaar geleden maakten nog 66% van de schrijnwerkers hun houten ramen en deuren zelf.

DUURZAAM PRODUCEREN EN CIRCULAIR BOUWEN

Bijna de helft (47%) levert inspanningen om het energieverbruik in het atelier te verminderen. Ze installeren zonnepanelen, vervangen gewone lampen door ledverlichting en dichten persluchtlekken. 28% van de ondervraagde schrijnwerkers-interieurbouwers is al actief bezig met circulair bouwen of heeft er op z'n minst al over nagedacht (12%). Ze nemen dan vooral hun materiaalgebruik onder de loop of leggen zich toe op de toepassing van demonteerbare bouwlementen. Steeds vaker vragen klanten expliciet naar de duurzaamheid van de gebruikte bouwmaterialen in hun project. 7 op 10 gaf aan wel eens vragen in die richting te krijgen, en dat was vroeger niet of zelden het geval.

BOUWUNIE SPRINGT IN DE BRES

“De vraag naar extra handen is groot. Er is in de eerste plaats nood aan meer steun om nieuwe mensen op te leiden”, zegt gedelegeerd bestuurder van Bouwunie Jean-Pierre Waeytens. Om de instroom in de sector te vergroten vraagt Bouwunie een lastenverlaging voor bijkomende tewerkstelling. Jean-Pierre Waeytens: “Hierdoor verlagen we niet

alleen de drempel om extra mensen aan te werven, het biedt de werkgevers ook de broodnodige extra ruimte om opleiding te voorzien. Om doelgroepen als laaggeschoolden en langdurig werklozen te integreren in de bouwsector en hen de stiel aan te leren, moeten kmo-bouwbedrijven veel tijd en middelen investeren. De kmo's dreigen hier de concurrentieslag te verliezen met grotere bedrijven die vaak beschikken over eigen vormingsfaciliteiten.”

Daarnaast legt de sectorvereniging ook de piste van de freelancer op tafel. “Zelfstandigheid is uiteraard ook een vorm van tewerkstelling of activering. Mocht men vandaag in de bouw beroep doen op freelancers, dan loopt men de kans dat sociale inspectiediensten dit zien als schijnzelfstandigheid met grote boetes tot gevolg”, aldus Jean-Pierre Waeytens.

Ten slotte vraagt Bouwunie om werknemers in de bouw, die bereid zijn bijkomende inspanningen leveren, te belonen met overuren waarvan ze netto meer overhouden dan van een normaal uur. Hiervoor moeten de fiscaal voordelige overuren worden uitgebreid.

SECTORSTUDIE SCHRIJNWERKER-INTERIEURBOUWERS

Bouwunie voert jaarlijks een onderzoek uit bij leden wiens hoofdactiviteit schrijnwerk en/of interieurbouw is. Een 100-tal leden namen in oktober 2021 deel aan de online bevraging en geven zo aan hoe zij het huidige ondernemingsklimaat ervaren. De vorige bevraging dateerde dit keer van eind 2019 zodat we de situatie voor en na corona met elkaar kunnen vergelijken. De deelnemers voeren doorgaans een waaier aan activiteiten uit. De top 5 ziet er als volgt uit: maatneubilair (51%), ramen en deuren (48%), keukens (47%), binnenschrijnwerk (trappen, parket, ...) (47%) en gevelbekleding (30%).

www.lismont.be
T.: 02/390 99 91

Jouw boodschap in Close Up?

Close Up News is al 25 jaar een gevestigde waarde in de schrijnwerk-, keuken- & interieurbouwsector. Het vakmagazine bereikt 4 keer per jaar meer dan 8.000 Vlaamse én Waalse professionals uit de sector. Close Up News is niet alleen een pionier onder de vaktijdschriften, maar wordt alom geprezen voor zijn objectieve en neutrale insteek en technisch onderbouwde verslaggeving.

Ook in 2022 blijven we de sector op de voet volgen en brengen we onder andere een stand van zaken op het vlak van:

- Ramen & deuren
- Bijgebouwen & tuinconstructies
- Industrie 4.0 & automatisering

- Interieur- & keukenbouw

Daarnaast brengen we opnieuw razend interessante dossiers over

COLOFON

Directie & verantwoordelijke uitgever
Ervin Ooghe
OOLA bv
Veldemeersdreef 3
9880 Aalter
+32 (0)50 250 170
info@omicon-media.be

Redactie
Wendy Thijs

Productie & lay-out
Silke Van de Voorde

Vertaling
Joalis bvba

Periodiciteit
Verschijnt 4x per jaar:
maart - mei - oktober - december

Abonnementen
Veldemeersdreef 3
9880 Aalter
+32 (0)50 250 170
4 uitgaven: €40

Drukwerk
Perka
Industrielaan 12
9990 Maldegem
+32 (0)50 716 071

Reclame Acquisitie
OOLA bv
+32 (0)50 250 170

Franse versie op aanvraag
Copyright © 2020

www.presscopyrights.be

Dit tijdschrift is auteursrechtelijk beschermd; uit deze uitgave mag analoog of digitaal niets gereproduceerd, verspreid of meegedeeld worden zonder schriftelijke toestemming van OOLA bv.

Deuren. Ramen. Trappen. Innovatieve oplossingen voor een efficiënte productie.

CENTATEQ P-500

CNC Bewerkingscentrum

MOULDTEQ M-300

Meerzijdig Schaven

SANDTEQ W-300

Breedbandschuurmachine

SPRAYTEQ S-100

Doorloop Sproeiinstallatie

Watervan 12
8501 Heule (BE)
+ 32 56 36 51 70
info.be@optimat-group.com
www.optimat-group.com

kempa bouwt aan de toekomst met nieuwe look

Kempa, de industriële schrijnwerkerij en lakkerij in Herentals, werkt aan de toekomst met een nieuwe look. Naast kwalitatieve producten en service op maat van de klant, stelt Kempa nu ook een vernieuwde branding voor in lijn met de vooruitstrevende ambities van de keukenwereld. Kempa kiest vanaf nu voor groen. Dat klinkt breed en dat is het ook. Groen staat niet enkel voor duurzaamheid maar is ook de kleur die verbindt met het fundamentele natuurproduct van Kempa, hout. “Kempa streeft niet enkel naar een verhoogde duurzaamheid van de producten maar ook naar een duurzame samenwerking met de klant op lange termijn. Het is de klantgerichtheid die ons succes heeft gebracht en daarom willen wij hierin innoveren”, aldus Paul Maeyninx. De persoonlijke aanpak zoals reeds gekend binnen Kempa blijft essentieel maar zal versterkt worden door een verbeterde klantervaring in een nieuw jasje. Vanaf nu zal Kempa herkend worden door het groene logo, dat deel uitmaakt van de volledig vernieuwde huisstijl en branding. Met alle klanten, zowel grote als kleine interieurbouwers in het achterhoofd, investeert Kempa volop in zijn merk.

FESTOOL

De perfecte kant
heeft u zelf in de
hand.

CONTURO KA 65

Een perfect afgewerkte kantenband is zoveel meer dan alleen maar een laatste productiestap.

Het veelzijdig CONTURO-systeem zorgt voor propere, lijmnaden die je niet eens voelt.

Voor klassieke meubelranden of de vervaardiging van complexe vormstukken met bol of hol verlopende rondingen.

Voor afsluitstukken van hout, melamine of kunststof. Bij variabele kanthoogtes en materiaaldiktes tot 3 mm.

De CONTURO kunt u in de hand gebruiken én als stationaire kantenverlijmmachine inzetten.

www.festool.be